

Yunus Emre

Yıl: 2 • Sayı: 3 • Şubat 2010

Bülteni

**Arnavutça ve Türkçe
Arasındaki İlişkiler Üzerine**

**TİKA'nın Arnavutluk'ta
Gerçekleştirdiği Faaliyetler**

**Türkçemizin Ses Bayrağı...
YUNUS EMRE VAKFI**

**TİRAN
YUNUS EMRE
TÜRK KÜLTÜR
MERKEZİ AÇILDI**

TİRAN YUNUS EMRE TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

Yunus Emre Enstitüsü

Yayın Türü ve Basım Tarihi
Bülten - Şubat 2010

Yunus Emre Enstitüsü Adına Sahibi
Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan

Yazı İşleri Müdürü
İsa Sarı

Adres
Anafartalar Mahallesi Atatürk Bulvarı
No: 11 Ulus/Ankara-Türkiye
Tel: +90 312 309 11 88
Faks: +90 312 309 16 15

Ağ Sayfası
www.yunusemrevakfi.com.tr

E-posta Adresi
iletisim@yunusemrevakfi.com.tr

Tasarım
KG Kurumsal Gelişim
Kemer Sk. No: 10/A G.O.P./Ankara
Tel: +90 312 446 85 65

Baskı
Dinamik Form Ofset
Matbaacılar Sanayi Sitesi
1515. Sk. No: 22 İvedik/ANKARA
Tel: +90 312 394 58 08

Kaynak gösterilmeden hiçbir yazı
kopyalanamaz.

© 2009
Yunus Emre Enstitüsü
Tüm hakları saklıdır.

Sunuş

7 Mayıs 2009 tarihinde faaliyetlerine başlayan Yunus Emre Enstitüsü, ilk olarak Bosna-Hersek'in başkenti Saraybosna'da Saraybosna Yunus Emre Türk Kültür Merkezi ve Türkçe Kurs Merkezinin açılışını gerçekleştirmiş ve Bosna-Hersek ile Türkiye arasında bir "gönül köprüsü" kurma faaliyetlerine başlamıştır.

Enstitümüz, ikinci Türk Kültür Merkezini ise, köklü tarihî ve kültürel bağlarımızın bulunduğu Arnavutluk'un başkenti Tiran'da, Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül'ün teşrifleriyle 11 Aralık 2009'da açmış bulunmaktadır.

Bültenimizin bu sayısında, Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışına dair notlar, Arnavutluk ile Türkiye arasındaki tarihî ve güncel ilişkilere yönelik bilgiler, Arnavutça ve Türkçe arasındaki ilişkilere dair bir makale, Türkiye'nin Arnavutluk'ta yürüttüğü faaliyetler ve diğer detaylar yer almaktadır.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle...

04 Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Açılış Töreni

07 Açılış Törenine Katılanlardan
İzlenimler

12 Arnavutluk: Gördüm/Görmedim

16 Türkçemizin Ses Bayrağı:
Yunus Emre Vakfı

20 Arnavutça ve Türkçe Arasındaki
İlişkiler Üzerine

24 Kursiyerlerimizden

Arnavutluk'ta Türkoloji

27

Bizden

28

Basında Yunus Emre Vakfı

32

TİKA'nın Arnavutluk'ta
Gerçekleştirdiği Faaliyetler

36

Arnavutluk Hakkında Genel Bilgiler

39

TİRAN YUNUS EMRE TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ AÇILDI

Enstitümüze bağlı olarak yurt dışında Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtmaya faaliyetleri yürüten Türk Kültür Merkezlerinin ikincisi olan Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, 11 Aralık 2009 Cuma günü gerçekleştirilen açılış töreniyle faaliyetlerine başladı.

Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül ve beraberindeki bakanların teşrif ettiği açılış törenimize milletvekilleri ile akademisyenler de katıldı. Tören sonrasında, Türkçe dersleri alan öğrencilerle bir araya gelen Gül, buradaki öğrencilerin sadece Türkçeyi değil, Türkçeyle birlikte Türk kültürünü de öğrendiklerini vurguladı ve bundan büyük bir mutluluk duyduğunu belirtti. Gül, Merkezin faaliyetleriyle ilgili bilgi alırken, kurulan Türk Kültür Merkezlerinin önemli bir görev üstlendiği de ifade etti.

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül

Arnavutluk'a yaptığımız resmî ziyaret sırasında, Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışında bulunmak aynı bir mutluluk vermektedir. Türkiye gibi köklü bir tarihi ve kültürü bulunan, bu kültürü kendi hinterlandında çok etkin olan bir ülkenin böyle bir araca ihtiyacı vardı. Bunun noksanlığını hep çekiyorduk. Bugüne kadar, tanıtım faaliyetlerimiz büyükelçiliklerimiz vasıtasıyla, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı bünyesinde kültürel etkinlikler şeklinde yapılıyordu, ama bunlar çok yeterli olmuyordu. Türkçe dersleri veriliyordu ve bunlar da çok sınırlı kalıyordu.

Yunus Emre Vakfının kanununu bir süre önce çıkarmıştık, şimdi artık uygulaması da gerçekleşti. Bugün, memnuniyetle görüyorum ki, bu müşterek arzumuz hayata geçti ve Vakfa bağlı Türk Kültür Merkezlerinin ikincisini bugün burada, Arnavutluk'ta açmış olduk. İlki, Saraybosna'da açıldı. Saraybosna'daki Türk Kültür Merkezini de biliyorum. O merkezin yeri, konumu, her şeyi gerçekten çok iyi. İnaniyorum ki büyük ilgi görüyordur.

**"Büyük başkentlerde,
Yunus Emre Türk Kültür
Merkezlerinin en iyi
şekilde faaliyet göstermesi
gerekir."**

Biraz önce Sayın Başkandan da dinledik. Sırada, açılması gereken

yerler var. Bunlar, hiç zaman kaybetmeden gerçekleştirmemiz gereken işlerdir. Her yerde Türkiye'ye karşı çok büyük ilgi var. Umuyorum ki burada da çok büyük ilgi olacaktır.

Az önce binanın en üst katında gezdiğimiz Türkçe sınıfı doluydu. Her yaştan, her meslekten insanlar vardı. Çok gurur verici bir durum. Yeri gelmişken, büyükelçilikler bünyesinde açılan Türkçe kurslarına talebin çok fazla olduğunu, bunlara yetişemediğimizi de belirtmek isterim. Özellikle Kahire'de, Şam'da, aynı şekilde Berlin'de bu tür taleplere yetişilebilir mümkün değil. Burada ise, bu talepleri karşılama noktasında, Türkçe öğretim faaliyetlerini en iyi şekilde gerçekleştirebilecek ortam mevcuttur.

Büyük başkentlerde, Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin en iyi şekilde faaliyet göstermesi gerekir.

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Açılış Törenine Katılanlardan İzlenimler

11 Aralık 2009 tarihinde faaliyetlerine başlayan Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışına Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül ve beraberindeki bakanların yanı sıra akademisyenler, gazeteciler ve milletvekilleri de katıldı. Katılımcılar görüş ve izlenimlerini bildirdiler.

Bu faaliyetler esnasında, üniversiteler başta olmak üzere diğer kültür merkezlerinden, kurumlardan, bilim adamlarından, kültür insanlarından, basın kuruluşlarından faydalanılmasının da yerinde olacağı kanaatindeyim.

Kültür mirasını canlı tutmak, Türkiye'nin en büyük gücüdür. Bizim geçmişimizin ve tarihimizin kıymetini bilmemiz lazım. Bugünkü modern dünyada, en modern yöntemlerle bu faaliyetleri yapmamız ve kültürümüzü en iyi şekilde yaymamız gerektiğine inanıyorum. Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin bu yolda çok büyük işler yapacağına ve Türkiye'ye, Türk kültürüne çok büyük hizmetlerde bulunacağına inancım tamdır. Kısa süre içerisinde, dünyada saygınlığı yüksek bir kurum haline geleceğinden de eminim. Nasıl Türkiye'nin TİKA gibi bir kurumu kısa bir süre içerisinde çok büyük bir saygınlık oluşturduysa, Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin de aynı şekilde bu büyük saygınlığı oluşturacağına inanıyorum.

Emeği geçen herkese tekrar teşekkür ediyorum ve başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan Yunus Emre Enstitüsü Başkanı

Sayın Cumhurbaşkanım, değerli konuklar... Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım, Kurucu Mütevelli Heyet Başkanı olduğunuz Yunus Emre Vakfı, merkezdeki kurumsal yapısını Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde tamamlamış ve 17 Ekim 2009 tarihinde Saraybosna'da ilk Yunus Emre Türk Kültür Merkezini faaliyete geçirmiştir.

"Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, tarihî ve kültürel bağlarımızın bulunduğu Arnavutluk'ta, her iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır."

Bugün açılış törenini teşrif ettiğiniz Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi ile birlikte, Aralık sonunda Astana'daki merkezimiz de faaliyete geçmiş olacaktır.

2010 yılı programında, Paris, Berlin, Üsküp, Moskova, Şam ve Kahire'de birer merkez açılması planlanmaktadır.

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, tarihî ve kültürel bağlarımızın bulunduğu Arnavutluk'ta, her iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

Yaklaşık 7 bin öğrenci kapasiteli Tiran Yükseköğretim Yurdu'nun girişinde ve Ekonomi Fakültesi ile Yabancı Diller Fakültesinin karşısında bulunan merkezimiz, yediyüz metrekaresi kapalı olmak üzere toplam 2,5 dönümlük bir alan üzerine inşa edilmiştir. Bünyesinde 6 derslik, seminer salonu, kütüphane, bilgisayar laboratuvarı, kafeterya ve idarî birimleri bulunan Merkez, beş yüz öğrenciye aynı anda ders verebilecek kapasitededir.

Sayın Cumhurbaşkanım, Bize verdiğiniz destek ve sağladığınız imkânlar için, Mütevelli Heyet ve Yönetim Kurulu adına şükranlarımı ve saygılarımı sunuyorum.

Zafer Çağlayan Devlet Bakanı

Yunus Emre Vakfını geçmişte bu kadar yakından tanıma fırsatım olmamıştı. Böyle bir yerde, böyle bir ülkede bu kadar faydalı bir hizmeti gerçekleştirmek beni son derece mutlu etti. Ziyaret ettiğimiz Türkçe sınıfında her meslekten, her yaşta insanın Türkçe öğrendiğine şahit oldum. Hatta sadece Türkçe öğrenmekle kalmayıp Türkçe konuşmanın inceliklerini yakaladıklarını da gözlemledim.

Bunlar, son derece mutluluk verici gelişmeler. Bu girişimin meyvelerini önümüzdeki yıllarda daha iyi bir şekilde alacağımızdan eminim.

Nihat Ergün Sanayi ve Ticaret Bakanı

Bu, ikinci Yunus Emre Türk Kültür Merkezini ziyaret edişim. Birincisini, geçtiğimiz ay Saraybosna'da gerçekleştirmiştim. Saraybosna'daki merkezin tam kapasiteyle çalışan bir kuruma dönüşmüş olduğunu ve büyük ilgi gördüğünü fark ettim. Bütün derslikleri doluydu ve öğrenciler Türkçeye karşı son derece ilgilidiler. Şimdi burada da, henüz yeni açılmasına rağmen, TİKA'dan devralınan bir öğrenci grubu Türkçe dersi almakta ve onlar

da aynı şekilde, Türkçeye karşı son derece ilgililer. Açılacak diğer Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin de, hem Türk dilinin öğretilmesi hem de Türk kültürünün yaygınlaştırılması açısından çok fonksiyonel birer stratejik nokta olacağını ve dünyanın çeşitli yerlerinde bu merkezlerin sayısının artacağını düşünüyorum. Bu girişimi başlatanlara, bugüne getirenlere, bundan sonra emeği geçecek olanlara başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Mehmet Sağlam

23. Dönem Kahramanmaraş Milletvekili ve TBMM Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı

Bugün, yine Türkiye için, Türk kültürünün ve özellikle dilimizin yaygınlaşmasıyla ilgili çok hayırlı bir iş yapıldı. Sayın Cumhurbaşkanımız Tiran'da, Tiran Devlet Üniversitesi'nin neredeyse kampüsü içerisinde Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışını gerçekleştirdi.

Türkiye, artık büyük bir devlet olmanın, siyasî arenada etkili bir aktör konumuna gelmenin altyapılarını oluşturuyor. Bu altyapının oluşmasında, açılan bu merkezlerin de önemi büyüktür. Türkçemizin yalnız gönül ve kültür

dili olarak değil, bilim ve sanat dili olarak da gelişmesinde bu merkezlerin büyük rolü olacaktır. Önümüzdeki yıllarda, en az 7-8 bölgede Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri kurulacak. Bu merkezlerin bir an önce kurulmaları ve yaygınlaşmaları Türkiye'nin bilim, sanat ve kültür hayatı için, Türkçenin dünya genelinde konuşulması için çok önemli olacaktır. Uygun bir binada, nezih bir öğrenci ortamında, kampüs içerisinde böyle bir merkezin açılmasının çok yararlı olacağı inancındayım. Başarılı olması dilekleriyle...

Prof. Dr. Kıymet Giray

Yunus Emre Vakfı Mütevelli Heyet Üyesi ve Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi

Yunus Emre Vakfı, kendi programını sistemli bir şekilde uygulayarak, özellikle yurt dışında kültür merkezleri açma girişimine bir yenisini daha ekleyip bu merkezlerin ikincisinin açılışını Tiran'da gerçekleştirdi. Vakıf, burada, üniversite yapıları arasında, kültürel etkinlikler açısından elverişli bir binada faaliyetlerine başladı. Türkçe öğretecek bir okul niteliğindeki bu merkez, bölgede yaşayan ve yüzyılları Türklere paylaşan insanlara yeni bir ufuk, yeni bir alan açacaktır. Tefriş edilen merkezin özenle düzenlenmesi olsun, açılış programının düzgün bir şekilde yapılması olsun, Vakfın, çalışmalarını ne kadar özverili ve dikkatli bir biçimde uygulamaya koyduğunu gösterdi.

Açılan Türk Kültür Merkezlerinin devamı da gelecek. Bu iki atılımın gösterdiği başarı, ilerlemenin de hızlı, kararlı ve düzenli bir şekilde gerçekleşeceğinin ipuçlarını

vermekte. Bu da gerçek anlamda onur verici bir durum. Bütün bu faaliyetlerin, Türk toplumunun ve Türkiye'nin dünyada tanıtılması için çok önemli adımlar olduğunu düşünüyorum; çünkü ülkeler kendilerini her daim kültürleriyle, sanatlarıyla ve dilleriyle tanıtır. Bu nedenle de, önceliği dile veren bir tanıtma sistemi içinde Yunus Emre Vakfının programları, bir kültür merkezi açmak ya da bir eğitim sistemi kurmanın ötesinde farklı anlamlar taşıyor. Bu, gençlerin Türk kültürüyle gerçekçi boyutlarda tanışmasını sağlayacak ve gençlerle kurduğumuz bağlar da her zaman bize geleceği hazırlayacaktır.

Yunus Emre Vakfı, Türkiye'nin geleceğine yönelik son derece gerekli çalışmalarda bulunuyor. Böylece ülkemizin, kültürümüzün dünya genelinde yaygınlaşmasını, tanıtılmasını sağlayacak ve yukarıda da belirttiğim gibi, gençlerle kurulan bağlarla geleceği bize taşıyacaktır.

Rasim Özdenören

Yunus Emre Vakfı Mütevelli Heyet Üyesi ve Gazeteci-Yazar

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışını benim için çok heyecan verici oldu. Tecrübelerime dayanarak şunu söyleyebilirim: Böyle bir girişimi, bizim 25-30 sene öncesinde hayal etmemiz mümkün bile değildi. Bundan 25 sene önce, 1984 yılında İngiltere'yle yaptığımız İkili Kültür Anlaşmasının maddelerinden biri, karşılıklı kültür merkezleri açılmasıydı. Suriye, İspanya, İtalya gibi çeşitli ülkelerle yapılan anlaşmalar da dâhil olmak üzere, Türkiye'nin bütün uluslararası kültürel anlaşmalarında

bu hüküm yer almaktadır; fakat bugüne kadar fiili olarak herhangi bir atılım gerçekleşmemiştir. Ben de bundan neredeyse ümidimi kesmişim. Dolayısıyla, böyle bir kültür merkezinin açılması benim için oldukça heyecan verici ve umutlandırıcı nitelikte oldu. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, bu heyecanı yaşamamda emeği geçen herkesi kutluyor ve Moskova'dan Amerika Birleşik Devletleri'ne kadar bu merkezlerin açılmasını dört gözle bekliyorum.

Doç. Dr. Ayşenur İslam

Yunus Emre Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürü

Kuruluşunun belki biraz geç kaldığını düşünebileceğimiz, çok gerekli, ileriye yönelik çalışmalar gerçekleştirecek ve Türkiye'nin uluslararası hamlelerine destek olacak bir kurum niteliğindeki Yunus Emre Enstitüsü, kuruluşunu tamamlayıp Balkanlardan başlayarak Türkiye'nin yakın çevresinden uzağına doğru son derece önemli faaliyetlere girişti. Bu ikinci merkezimizin Tiran'da açılması, derin tarihî ilişkilerimizin bulunduğu Arnavutluk'ta Türk dilinin, tarihinin ve kültürünün

tekrar canlandırılması bakımından önemlidir. Enstitümüz, Balkanların ardından Avrupa, Uzakdoğu, Amerika gibi coğrafyalarda da açılımlar yapacak ve Türkçe derslerinden Türk kültürünü tanıtıcı etkinliklere, hatta meslek edindirme kurslarına kadar çeşitli faaliyetlerde bulunacaktır. Bunları yaparken de, tüm bu faaliyetler için bütünleştirici bir yapı altında çalışmalarına devam edecektir. Buradan ve diğer merkezlerimizden çok olumlu geri dönüşler alacağımızı düşünüyorum.

Prof. Dr. Onur Bilge Kula

Yunus Emre Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi ve Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi

Yunus Emre Enstitüsünün Tiran'da Yunus Emre Türk Kültür Merkezi açması, Türk kültürünün tarihiyle bağlantı kurulması bakımından oldukça önemlidir. Bu tarihsel bağ, birikimlerimiz çerçevesinde güncel gelişmelerle ilişkilendirmek ve böylece iki eşit devlet arasındaki münasebetleri her bakımdan sağlamlaştırmak gereklidir. Enstitünün burada faaliyet göstermesi, mühim bir işlevi yerine getirecektir. Bu mekânın

oluşturulması ve en modern biçimde donatılmış olması, hem Türkiye'nin imajını yenilemek bakımından hem de bu güzel mekânlarda Türk kültürünü ve dilini öğretip Türkiye'nin sahip olduğu değerlerin tanınmasına katkıda bulunmak açısından önemlidir. Umuyorum ve diliyorum ki, kültürel alanda, gelecekte de başarılı bir şekilde etkinlikler yürütülür.

Necati Utkan

Emekli Büyükelçi ve Yunus Emre Vakfı Danışma Kurulu Üyesi

Böylesine büyük bir kültür birikimine sahip olmak çok az ülkeye nasip olur. Ülkemizde bu köklü birikim var ve biz bu durumla övünüyoruz. Bunu dışarıya yansıtmak, bu birikime ortak tanık olmuş ülkelerde yaşatmak ve geliştirmek çok önemli, bir o kadar da gerekli bir iş. Bu noktada, Yunus Emre Vakfı çok önemli görevler üstleniyor ve etkin, süratli bir şekilde bunu gerçekleştiriyor. Kurulalı henüz 6 ay olmasına karşın altyapısını tamamen

yerleştirdi ve şimdiden biri Bosna-Hersek'te, diğeri Arnavutluk'ta olmak üzere iki merkez açtı. Bundan sonraki adımlarını da planlamış durumda. Ben, Danışma Kurulu Üyesi olarak, Vakfın yöneticilerini çalışmalarından dolayı kutluyorum ve önemli bir işlevin görülmekte olduğunu müşahade etmekten de mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Prof. Dr. Süleyman Yıldız

Yunus Emre Vakfı Danışma Kurulu Üyesi ve Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi

Kültürel faaliyetler, kolay görünen, ama aksine oldukça zor faaliyetlerdir. Bir ülkeyi tanımanın yolu da, o ülkenin kültürünü tanıtmaktan geçmektedir. Gelişmiş ülkelerin, bu faaliyetleri gerçekleştirir mahiyette, kendilerini tanıtabilecekleri, ülkelerine özgü kültürel unsurları öne çıkarabilecekleri birtakım kuruluşları vardır: Almanların Alman Kültür Merkezi, İngilizlerin British Council'i gibi... Bu kuruluşlar, dünyanın dört bir tarafında pek çok faaliyet

gerçekleştirmiş ve gerçekleştirmeye de devam etmektedirler. Bizim, şimdiye kadar büyükelçiliklerimiz ve dış temsilciliklerimiz bünyesinde gerçekleştirilen tanıtım faaliyetlerimiz ise, dağınık ve birbirinden kopuk durumdaydı. Bunların bir çatı altında, belli bir sisteme dayalı olarak yürütülmesi günümüzde çok önem kazanmıştır ve Yunus Emre Vakfı da bunu gerçekleştirecektir. Bu güzel fikri bulanları ve tüm bu çalışmalarını gerçekleştirenleri tebrik etmek istiyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Türk Dünyası Müzik Topuluğu tarafından verilen konser

Prof. Dr. A. Melek Özyetgin

Yunus Emre Vakfı Danışma Kurulu Üyesi ve Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi

Türk dilinin ve Türk kültürünün yurt dışındaki tanıtımında Türkiye'nin etkin kurumlarından birisi olmasını arzu ettiğimiz, bu alanda önemli bir görevi üstelenmiş olan Yunus Emre Vakfı, kültür merkezlerinden ikincisini Amavutluk'un başkenti Tiran'da açtı. 11 Aralıkta Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül'ün açılışını yaptığı bu törene katılmaktan dolayı büyük bir onur duyduğumu öncelikle ifade etmek isterim. Türkiye'den katılan çok sayıda değerli bilim insanını, yazarımızı, bürokratımızı ve sanatçılarımızı kapsayan seçkin bir heyetle birlikte önemli bir olaya tanıklık ettiğimizi düşünüyorum. Bu açılıшта emeği geçen herkesi kutluyorum ve önemli bir ülkü ile yola çıkmış olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin

sayısının ve etki alanının artarak devam etmesini temenni ediyorum.

Geçmişte Osmanlı-Türk coğrafyasının içinde yer alan, Türk kültürünün izlerinin hâlâ güçlü bir şekilde hissedildiği, Balkanların Adriyatik kıyısındaki ülkesi Amavutluk'ta böyle bir merkezin açılmasını çok anlamlı buluyorum. Bu merkezin, yüzlerce yıl bir arada yaşamının getirdiği bir aşinalık ile Amavut-Türk halkları arasındaki dostluk ve kardeşliği pekiştireceğini düşünüyorum. Aynı zamanda Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin, iki ülkenin uluslararası alanda siyasî, ekonomik ve kültürel ilişkilerine de önemli bir katkı sağlayacağını ümit ediyorum.

Prof. Dr. Osman Horata

Yunus Emre Vakfı Danışma Kurulu Üyesi ve Atatürk Kültür Merkezi Başkanı

Yunus Emre adı, sevgi, dostluk ve barışla bütünleşmiş bir isim. Şimdi de Türk kültürünün dünyaya bakan, evrensel yüzüyle bütünleşmiş... Çok da isabetli olmuş.

Sevgi ve dostluk, karşılıklı etkileşimi, kurulan köprüleri ifade eder. Kalıcı etkileşim ve iletişimin temeli de dile dayanır. Yunus Emre Enstitüsü de, köprülerin temelini, önce Türkçeyle sonra da Türk kültürüyle atmayı ve atılan temeller üzerinde yeni köprüler kurmayı, yeni sevgi ve dostluk çiçekleri açtırmayı hedeflemektedir.

Kültürün, ülkeler arasındaki siyasî ve ekonomik ilişkilerde belirleyici rol oynadığı bir süreçten geçiyoruz. Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri, gecikmeli de olsa son

derece isabetli bir karardır. Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül'ün de onurlandırdığı Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin Tiran şubesinin açılış törenine katılma fırsatı buldum. Bu merkezler, ülkemiz, dilimiz ve kültürümüz için dünyaya açılan önemli bir kapıdır. Bu kapıyı sürekli açık tutma ve o kapıyı dilimiz ve kültürümüzün zenginliğiyle doldurma konusunda, özeli tüzeli ayırt etmeksizin herkese, her kuruluşa önemli sorumluluklar düşmektedir. Atatürk Kültür Merkezi olarak, bizler üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeye çalışacağız.

Sayın Bilkan ve dinamik ekibinin yakaladığı sinerji, gelecek adına, kültürümüz adına bizlere ümit verdi. Yolları açık azıkları bol olsun!

Prof. Dr. Kemal Özmen

Yunus Emre Vakfı Danışma Kurulu Üyesi ve Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi

Böyle bir kurumun açılması, Türk kültürü, sanatı, edebiyatı açısından çok önemli ve gereklidir. Belki geç kalınmış bir girişim olarak düşünülebilir, ama ben bu çabayı yürekten alkışlıyorum ve destekliyorum. Türk kültürünün özellikle Balkan ülkeleriyle ortak bir tarih birliği içerisinde paylaştığı çok şey var; ancak bugüne kadar belki en çok ihmâl ettiğimiz hususların başında bu paylaşımların devam ettirilememesi geliyor.

Ülkeler arasında genellikle ekonomik, ticarî ve siyasî ilişkiler ön plana çıkmış durumdaydı; kültür

olguları, bu ilişkilerin dışında kalmıştı. Ben, uluslararası düzeyde, halkların kardeşliğine inanan bir insanım. Halkları birbirine yaklaştırmamanın yolunun da kültürden geçtiğini düşünüyorum. Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin bu hususta önemli bir adım olduğunu biliyorum ve bunun gibi merkezlerin sadece Balkan ülkeleriyle sınırlı olmayıp Avrupa'nın diğer başkentlerinde de açılacağını memnuniyetle öğrenmiş bulunuyorum. Türkiye ile diğer ülkeler arasındaki ilişkilerin bundan böyle daha sağlam zeminlere oturtulacağını umuyorum.

Prof. Dr. Cemal Kurnaz

Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi

Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışı için Tiran'a giderken, gönlümüzde Yunus'un "mânâ"sı. Ecdadımızın atlı, yaya geçtiği yüce dağların üstünden uçakla uçuyoruz. Sıra sıra karlı dağlara baktıkça onları bir kez daha minnetle anıyoruz.

Kartallar ülkesi Amavutluk. Kartal ruhlı kahramanlar ülkesi. Bu coğrafyayı gördükten sonra, kendini "taşlı yerin şahbazı" olarak niteleyen gazi-şair Dukaginzâde Yahya Bey'i şimdi daha iyi anlıyoruz.

Yunus bizim hüma kuşumuz. Türkçemizin ilk büyük ustası. Her çağda çağdaşımız. Yetmiş iki millete bir göz ile bakmayı öğreten tevhit öğretmeni. "Sen sana ne sanırsan ayrığa da anı san diyen birlik delisi/ Değildir 'öteki' 1'den ayrı, değildir o senden ayrı..." Amavutlularla 500 yıl birlikte yaşamamızın sırrı bunda saklı.

O gün, Bizim Yunus'un "mânâ"sı her şeyi kuşatmıştı. Cümle yaratılmış

güne uyanmıştı, cümlesi onun rengine boyanmıştı. Dağlar, taşlar, kurtlar kuşlar o gün Yunusça konuşuyordu. Cümle dost bahçesi bülbül oradaydı. Bizim Yunus ete kemiğe bürünmüştü, bir "Gül" olmuş görünmüştü. Nâgehan şehre varam, feryâd u figan koparam demişti. Aşk elçisi gelmişti. Gönüller yapmaya gelmişti. Tanış olmaya gelmişti. Ben şahidim, o Tiran'daydı. O gün orada bulunan herkes de gördü. Buyurgan değildi, hükümrân değildi. Alçak gönüllüydü. Gülümsüyordu. Herkesin elini sıkıyordu, hal hatır soruyordu.

Yunus'un dilini öğrenmeye can atan her yaşta kursiyer, onun adını taşıyan Türk Kültür Merkezinin sınıflarını doldurmuştu. O gün herkes Yunus olmuştu. Temiz yüzlü, utangaç, ışıl ışıl bakan çocuklar... Bundan böyle Yunus Emre'yi kendi dilinde okuyacaklar.

Zeynep Karahan Uslu

22. Dönem İstanbul Milletvekili ve TOBB ETÜ Öğretim Üyesi

Yunus Emre Vakfı, devletimizin çok yeni bir organıdır; fakat yeni olmasına rağmen faaliyetleriyle Türk kültürünün dünyaya tanıtılması ve farklı coğrafyalardaki Türklerin birbiriyle iletişim kurabilmesine vesile olmak adına az zamanda çok iş başarmıştır. Bugün burada olmaktan, şahsım adına da, ülkem adına da çok büyük bir gurur duyuyorum. Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla gerçekleştirilen bu açılımla, Amavutluk-Türkiye ilişkilerinin ciddi bir ivme kazanacağına olan inancım tamdır. İnaniyorum ki, bundan birkaç sene sonra, birkaç ülkede değil, sayamayacağımız kadar çok ülkede Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerini görme fırsatı bulup

göğsümüzü kabartan bir kurumla karşılaşacağız.

Dünyanın her yerinde bu tür merkezler faaliyetlerde bulunuyorlardı ve buldukları merkezlerde dillerinin yanı sıra kültürlerinin de yaygınlaşması amacıyla etkinlikler gerçekleştiriyorlardı. Amavutluk, bizim yakın olduğumuz ve karşılıklı ilişkilerimiz son derece kuvvetli olduğu bir ülkedir. Bundan böyle, Amavutluk-Türkiye ilişkilerinin seyrinin olumlu yönde değişeceğinden hiç şüphem yoktur. Bu merkezin açılışında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum ve başarılar diliyorum.

ARNAVUTLUK: Gördüm/Görmedim

Prof. Dr. Cemal Kurnaz
Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi

Yunus Emre Vakfının Tiran'daki Türk Kültür Merkezinin açılışına katılmak üzere 10 Aralık 2009 Perşembe sabahı Ankara'dan hareket ettik. Cuma günü Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Merkezini açılışını yaptı. Geceleyin eve döndük. Arnavutluk'ta kaldığımız süre 24 saatten biraz fazla. Arnavutluk'u ne gördük ne görmedik.

Balkanlar'da Osmanlı'dan en son kopan toprak parçası Arnavutluk. 500 yıl Osmanlı egemenliğinde yaşadı. Osmanlı, bu topraklara 1417 yılında girdi ve ülkedeki son Osmanlı Hasan Rıza Paşa'nın şehit edilmesiyle 1913'te terk etmek zorunda kaldı. Osmanlı Devleti'nde Arnavut kökenli çok sayıda şair, devlet adamı yetişti. Her yedi sadrazamdan biri Arnavut.

Arnavutlar kendilerine 'kartal' anlamına gelen 'shqip'/'shqiptar', ülkelerine de kartal yuvası anlamında 'Shqipëri' diyorlar. Bayraklarında çift başlı kartal var. Şu atasözleri bu duyguyu anlatır: *Kartalin yuvasını koruduğu gibi vatanını koru.*

Arnavutların kavgacı ve inatçı olduğu söylenir. Arnavut, "Biri bassa da kavga etsem." diye kuşağını sürüyerek gidermiş. Bu görüşü doğrulayacak bazı atasözleri var: *Silahsız adam donsuz kadın gibidir.*

*Arnavut, he Arnavut, ekmek alacağı yerde barut alır.
Eğik yaşamaktansa, ayakta ölmek daha iyidir.
Arnavut verdiği söz için oğlunu da keser.*

Şu atasözü ise, Arnavut kültüründe kahvenin önemi kadar, Türk algısını da göstermesi bakımından önemli: *Dumansız kahve imansız Türk'e benzer* (Osmanlılar zamanında Türk kelimesinin aynı zamanda Müslüman anlamında kullanıldığını da hatırlamalıdır).

Arnavutluk denince, neden bilmem, benim aklıma 16. yüzyılın meşhur şairi Dukaginzâde Yahya Bey geliyor. Türkçenin bu büyük şairi, Arnavutluk'un dağlık/taşlık bir yöresinden devşirilerek Acemi Oğlanlar Ocağı'nda eğitilmiş. Bu yüzden Taşlıcalı Yahya diye de anılmış. Hem iyi bir asker hem de iyi bir şair olmuş. Bir beytinde şöyle diyor: O taşlı yerin doğanı gibi olan Yahya, hüner kılıcını hilal gibi göğe astı. Bin düşman öldüren veya bin av avlayan yiğidin kılıcı, bir ödül olmak üzere yüksek bir yere asılarak teşhir edilmiş. Yahya Bey'in de savaşlarda kılıcıyla gösterdiği yararlıklar, gökteki ay gibi herkes tarafından ayan beyan bilinmektedir.

*Arnavut-asldur ol taşlı yerin şehbâzi
Asdı eflâke meh-i nev gibi tığ-i
hüneri*

Onun kendini "taşlı yerin şehbâzi/doğanı" olarak nitelemesi, Arnavutların kendilerini kartala benzetmesinin tarihi bir geçmişi olduğunu gösteriyor.

Tiran'a Doğru

Şehir merkezine 17 km uzaklıktaki Tiran Uluslararası Havaalanı Rinas, aynı zamanda Nobel Barış Ödüllü Rahibe Teresa'nın adıyla da anılıyor. Rahibe Teresa Üsküp doğumlu bir Arnavut. Havaalanına yakın bir kavşakta kocaman heykeli var. Buradaki misyonerlik faaliyetlerinin bir göstergesi.

Biz, İskender Bey Meydanı'ndaki 4 yıldızlı Tirana International Hotel'de kaldık. Otele yerleştikten hemen sonra öğle yemeğini yemek üzere Adriyatik kıyısındaki Durres şehrine hareket ettik. Trafik yoğunluğu sebebiyle yolculuğumuz bir saat kadar sürdü.

Sınırdan girer girmez sıra sıra mantar şeklinde siperler dikkatimizi çekti. Durres yolu boyunca da tepelerde bu siperleri gördük. Adeta Arnavutluk'un alâmet-i fârikası gibi. Bu koruganlar, Enver Hoca zamanında ülkenin her tarafına yerleştirilmiş. 4 milyon nüfuslu Arnavutluk'ta irili ufaklı 730 bin (bir rivayete göre 1 milyon) korugan olduğu söyleniyor. Enver Hoca, benzerlerinin yaptığı gibi, rejimini sürdürürebilmek için halkını düşman tehdidi ile korkutmuş olmalı. Bu koruganlarda eli silahlı askerler nöbet tutarlarmış. Oysa bugün, gelişmiş

teknoloji karşısında bu çakar almaz silahların bir işe yaramayacağı ortada.

Durres/Dıraç

Durres, (Osmanlıların söyleyişiyle Dıraç) ülkenin en büyük limanına sahip ikinci büyük şehri. 1914-1920 arasında başkentlik yapmış. Ünlü hatip Çiçero buradan "hayranlık uyandıran şehir" diye söz ediyor. Adriyatik sahilinde, İtalya'ya 72 kilometre uzaklıkta. İtalya'ya kaçak yoldan gidenler artınca, sahilde sürat motoru kullanımı yasaklanmış.

Şehre varır varmaz önce Arkeoloji Müzesini gezdik. Ardından Adriyatik kenarında bir lokantada balık yedik. Sahilinde gezdik. Coşkun dalgalara sırtımızı verip fotoğraf çektirdik. Yemekten sonra M.Ö. 2. yüzyılda inşa edilmiş 18 bin kişilik Balkanların en büyük amfi tiyatrosunun kalıntılarını gezdik. Bizim Ege bölgemizde bunların daha mükemmel örnekleri bulunduğundan çok da ilimizi çekmedi. Akşam geç vakit, gündüze göre çok daha yoğun bir trafikte kaldığımız otele döndük.

Tiran

Tiran, Osmanlılar zamanında 1614 yılında Süleyman Paşa tarafından kurulmuş. O zamanki adı Tahrân imiş. Zamanla halk dilinde Tiran'a dönüşmüş. 1920'de ülkenin başkenti olmuş. Bütün Balkan şehirlerinden olduğu gibi ortasından bir nehir

geçiyor: Lana nehri. Yeni, yüksek, modern binalar yapılmaktaysa da, genelde binalar ağaçlardan daha yüksek değil. Geniş caddeler ve bulvarlar şehrin merkezi olan İskender Bey Meydanı'nına çıkıyor.

Tiran, 1612 metrelik Dajti Dağı'nın batısındaki geniş ovada yer alıyor. Dajti dağı şehre 25 km. uzaklıkta. Aynı zamanda milli park alanı. Kışın kayak yapılıyor; yaz bahar aylarında piknik.

Şehrin güneyindeki Milli Park (Parku Kombetar) da halkın rağbet ettiği piknik alanlarından. Parkta yer alan yapay Tiran Gölü çam, sedir ve servilerle çevrili. İçinde amfi tiyatro, botanik bahçesi ve hayvanat bahçesi de bulunuyor. Parkta yan yana üç tanıdığın büstleri ile karşılaştık: Fraşeri biraderlerden Sami, Naim ve Abdül. Bunlardan Şemseddin Sami Türkiye'de romancı, dilci, ansiklopedi ve sözlük yazarı olarak tanınıyor. Onun, "Arnavutluk Ne idi, Nedir, Ne Olacak?" isimli kitapçığı Arnavut milliyetçiliğinin manifestosu sayılıyor. Naim Bey Bektâşilik "akâdi"nin kitabını yazan bir âlim. Arnavutçanın en meşhur Kerbelâ mersiyesinin de şairi. Arnavutların millî şairi. Abdül Bey ise Arnavut bağımsızlık mücadelesinin öncüsü bir siyasetçi. Sami Bey ile birlikte Arap harflerini terk ederek Latin ve Yunan harflerinden yeni Arnavut alfabesini ve modern Arnavutçanın ilk dilbilgisi kitabını hazırlayan kişi.

“Türk işçileri, teknisyenleri ve mühendisleri burada hizmet veriyor. Türkçe öğrenen Arnavutlar için iş imkânları doğuyor. Yunus Emre Vakfının Tiran’da Türk Kültür Merkezi açmasının ne kadar doğru bir karar olduğunu yerinde gördük. Sınıfları dolduran kadın erkek her yaştan öğrencinin yüzlerindeki sevinç ve mutluluk bunu açıkça gösteriyor.”

İskender Bey Meydanı

Arnavutların en büyük millî kahramanı 15. yüzyılda yaşayan İskender Bey. Gerçek adı Gjergj Kastrioti. Kardeşiyle birlikte devşirilerek Edirne’deki İç Oğlanlar Mektebinde eğitilmiş. Gjergj, Müslüman olunca İskender adını almış ve 1438’de Sultan II. Murat tarafından Kruja beyliğine tayin edilmiş. Burası, Osmanlıların Akçahisar dediği Tiran’a ve Adriyatik kıyısına 30 kilometre uzaklıkta, 1200 metre rakımlı bir şehir. İskender, beş yıl sonra burayı ele geçirerek Osmanlı’ya başkaldırmış ve bağımsızlığını ilân etmiş; ölümüne kadar geçen 25 yıl boyunca Osmanlı ordularına direnmiş. Arnavutların en ünlü edebiyatçısı sayılan İsmail Kadare, 1970’te yayınlanan Kale romanında bu direnişi anlatır. Bu direnişte İtalya, Macaristan ve özellikle Papalığın desteğini almış. Arnavutluk topraklarının sarplığı ve Osmanlı savaşı tekniğini bilmesi de direnişini kolaylaştırmış. İskender’in 1468’teki ölümünden sonra Venedik destekli direniş zayıflamış ve Osmanlı ordusu bölgeyi fethetmiş. Bunun üzerine yarım milyon kadar Arnavut’un İtalya’ya kaçtığı; bugün Güney İtalya’da yaşayan Arbereshler’in bunların torunu olduğu söyleniyor. Rivayete göre yurt dışında yaşayan Arnavutların sayısı 700 bin civarındaymış. Arnavutluk’un bağımsızlığı için mücadele edenler İskender Bey’i kendilerine örnek almışlar. Arnavut kimliği, bugün de İskender Bey üzerine inşa ediliyor. Kendi adını taşıyan meydanın ortasındaki heykeli, onu at üstünde bir savaşçı olarak gösteriyor. O, her

devirde yerini ve önemini korumuş. Oysa zamanında, yanı başına dikilen heykellerden bugün ne Lenin’in ne de Enver Hoca’nınki yerinde.

İskender Bey Meydanı’nın bir köşesinde yan yana duran Ethem Bey Camii ve saat kulesi Osmanlı’nın hatırası. Ethem Bey Camii 1789-1821 tarihleri arasında yapılmış. İç dışı tamamıyla kalem işi manzara resimleri ve renkli motiflerle kaplı. Travnik ve Kalkandelen’de benzerlerini gördüğümüz Alaca Camiler gibi. Tek kubbeli ve tek minareli küçük bir cami. Meydanın köşesinde bir biblo gibi duruyor. Koca şehrin ihtiyacını karşılamaktan uzak. Enver Hoca zamanında 1966’da ibadete kapatılarak müze haline getirilmiş. 1990’larda demokrasiye geçildikten sonra yavaş yavaş ibadete açılmış.

Öğle namazında caminin içi dolmuştu, son cemaat mahallinde de bir saf cemaat vardı. Cuma sabahı tekrar uğradık. Temizlik yapıyordu. Ak sakallı bir kişi şükür namazı kılıyordu. Bir başkası önüne rahleyi çekmiş, sesli olarak Saffât Suresini okumaktaydı.

Söylediklerine göre Tiran’da toplam sekiz cami varmış. İhtiyaca cevap vermiyormuş. Cuma günleri halk sokaklara taşıyormuş.

Caminin hemen yanı başındaki Saat Kulesi 1821-1830 tarihleri arasında yine Ethem Bey tarafından yaptırılmış. 1928 yılında 35 metreye kadar yükseltilmiş. Biz gittiğimizde restorasyon yapılmaktaydı.

Meydanın bir köşesinde İtalyan mimarisinin özelliklerini yansıtan bakanlık binaları dikkati çekiyor. 1981 yılında yapılan Milli Tarih Müzesi’nin cephesindeki mozaik Albania (Arnavutlar) adlı panoda her kesimden halk temsil edilmekte. 1960 yılında yapılmaya başlanan Kültür Sarayı, 1966 yılında tamamlanamamış. Binanın içinde tiyatro, opera, restoran, kafe ve sanat galerileri yanında Milli Kütüphane de yer alıyor.

Tiran’ın en geniş ve uzun caddesi Şehitler Bulvarı (Bulevardi Deshmoret e Kombit). Şehrin ortasında, İskender Bey heykelinden Tiran Üniversitesi’ne kadar 4 km uzunluğunda. Bulvar üzerindeki Enver Hoca Müzesi’ni kızı

tasarlamış, piramit şeklinde. Eskiden burada bulunan mezarını şimdi başka bir yere nakletmişler. Günümüzde ise, yerel TV istasyonu büroları, bar, disko ve sergi alanı olarak kullanılıyor. Binanın önünde 1999’da İşkodralı çocukların topladığı binlerce mermirin eritilmesiyle yapılmış olan Özgürlük Çanı heykeli dikkati çekiyor.

Tiran’da 1950’lerde yapılmış eski evlerin duvarları sarı, yeşil, kırmızı gibi canlı renklere boyanarak görüntü güzelleştirilmiş. Bu, yeni belediye başkanının projesi imiş; seçimlerde bunu vaat ederek seçilmiş. 20 yıl içinde bütün binaların bu şekilde boyanması planlanıyormuş. İlk bakışta ilginç gelen bu canlı renkler, eski binalardaki yoksulluğu örtmeye yetmiyor.

Tiran’da bir yanda yoksulluk diğer yanda lüks arabalar. En çok da Mercedes... İtalya üzerinden gelen kaçak Avrupa arabalarının çok ucuz satıldığı söylentisini biz bile duyduk. Araba mezarlığı diyebileceğimiz iş yerleri dikkatimizi çekti. Yollar bozuk olduğu için çok sayıda lastikçi var.

ENKA ve MNG Holding Arnavutluk’ta yollar ve tüneller inşa etmişler. Kosova-Arnavutluk arasındaki Durres (Dıraç) yolunu ENKA Holding yapıyor. Çalık Holding’in telefon ve bankacılık alanlarında önemli yatırımları var. Türk işçileri, teknisyenleri ve mühendisleri burada hizmet veriyor. Türkçe öğrenen Arnavutlar için iş imkânları doğuyor. Yunus Emre Vakfının Tiran’da Türk Kültür Merkezi açmasının ne kadar doğru bir karar olduğunu yerinde gördük. Sınıfları dolduran kadın erkek

her yaştan öğrencinin yüzlerindeki sevinç ve mutluluk bunu açıkça gösteriyor. Başta, Başkan Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan ve Tiran’daki merkezin müdürü Bünyamin Çağlayan’ı bu tarihî hizmetlerinden dolayı kutlamak gerekir. Şurası bir gerçek ki, Arnavutlar Türkçe öğrenirken, Türkler de Arnavutça öğrenmeli.

Türk Kültüründe Arnavutlar

Karagöz ve Ortaoyunu’ndaki Arnavut; ciğerci, bahçıvan, bostancı, bozacı gibi işler yapan bir tip. Dürüst ve mert. Ancak bilgisi az. Söz anlamaz. Okuma yazması, sayı sayması yok. Kavgacı, kabadayı, silah kullanmada mahir. Çabuk kızar, ataktır. Onun için adam öldürmek kolay bir iştir. Arnavut ağzıyla konuşur.

Türk edebiyatında Arnavutluk’tan, Arnavutlardan söz eden eserler var mı bilmiyorum. Bahaattin Özkıçı’nın “Sokak’ta” romanında beni etkileyen bir sokak satıcısı var. Mevsimine göre nane, maydanoz, tere otu, yeşil soğan, kırmızı turp, kıvrık salata satan, ince uzun bir Arnavut. Sarp dağ köylerinden birinde bir kavgaya karışmış, kendi düğününde gelini öldürmüş, sonra da bir meczup olarak gurbete düşmüş. Bu büyük yürek yangınına anlatan türkünün nakaratı şöyledir: “İşkodralı Tevfik Bey’den imdat umarım.”

Arnavutluk mutfağından Türk mutfağına geçmiş ortak bazı yemekler var. Türkiye’de de bilinen,

Elbasan şehrine özgü Elbasan Tava’ya “Tava Elbasani” diyorlar. Bizim salçalı köftenin adı “Qofte e ferguar.” Meşhur İspanaklı Arnavut böreğininin ise “Byrek me Spinaq”. Bunun pırasalı ve peynirli de yapıyor. Ortak yemeklerimiz de var: pilav, paça, patates, musakka, borani, lahana dolma, kokoreç... En yaygın tatlı baklava. Bayramlarda mutlaka yapılıyor. Baklavanın Enver Hoca zamanında yasaklanmış olması çok şaşırtıcı.

Arnavut çiğercinin burada bilinmediğini söylediler. Bana hiç inandırıcı gelmedi. Oysaki Türkiye’de Arnavutlar ciğerci, ciğer kebabçısı olarak bilinir. Meçe benzeyen bir çeşit şişe de Arnavut şişi derler. Sezâi, “Arnavut güzelinin kılıcı ciğerler doğradığı için, âşık geçinenlerin sert yürekli olması gerektiği”ni söylediği şu beytinde onların ciğerci oluşlarına işaret ediyor:

*Pek yürekli gerek âşık geçinenler zirâ
Ernavud tâzesinin fiği ciğerler doğrar*

Eskiden, İstanbul’daki bozacıların tamamı Arnavut imiş. Karagöz oyununda da bozacı Arnavut’tur. Meşhur Vefa Bozacısı 1870’lerde Arnavutluk’tan İstanbul’a gelen Hacı Sadık Bey tarafından; Ankara’daki meşhur Akman Boza ve Pasta Salonu da, 1910’larda Bursa’ya göç eden Arnavut kökenli Vahap ve Muharrem Akman kardeşler tarafından kurulmuştur.

“Boza satan, bozacı” anlamına gelen “bûze-fürûş” sözünün yer aldığı şu beyitte Mantıkî, “Ne Bozacı Arnavut’un minnet yükü, ne şarap satıcının alımlı edâsı, ne meyhânececinin nâzı olsun.” diyerek Arnavutların bozacılıkla meşhur olduğunu ifade ediyor:
*Ne bâr-ı minnet-i Amavûdân-ı bûze-fürûş
Ne kayd-ı şive-i hammâr u nâz-ı pîr-i mugân*

Türkiye’de Arnavut kaldırımı denilen taş döşeme işine Üsküp’te Türk kaldırımı (Turska kaldırma) diyorlarmış. Belli ki, zamanında İstanbul’da bu işi daha çok Arnavut ustalar yapıyormuş. Arnavutluk’ta ne ad verildiğini sormadım.

Arnavutluk’un tadı damağımızda kaldı. Daha görececek çok yerimiz vardı. Oysa zaman kısaydı. Ne gördük, ne görmedik. Atalarımızın sıcak hatıralarını barındıran İşkodra’ya, Elbasan’ı, Berat’ı, Akçahisar’ı daha bir başka sefere görmek üzere ayrıldık.

Türkçemizin Ses Bayrağı: YUNUS EMRE VAKFI

Prof. Dr. Filiz Kılıç
Nevşehir Üniversitesi Rektörü

Tiran'daki Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılış törenine Yunus Emre Vakfı Başkanı Sayın Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan tarafından davet edildim. Kalabalık bir heyetle uçaktayım. Tiran'a üçüncü kez gidişim. Türk dili ve edebiyatı tahsil etmiş bir Türkçe sevdalısı olarak, uçak yolculuğu esnasında bir yandan Vakfın kuruluş amacını, faaliyet alanlarını broşürlerden okuyor, bir yandan da Türkçemizin tarihî seyrini aklımdan geçiriyorum.

Yunus Emre Vakfına bağlı olarak kurulan Yunus Emre Enstitüsünün kuruluş amacı şöyle ifade edilmekte:
"Enstitü, kuruluş amaçları doğrultusunda Türk kültürünün, tarihinin, dilinin ve edebiyatının daha iyi tanıtılması ve öğretilmesi amacıyla araştırmalar yapmak, farklı kurumlarla işbirliği yaparak bilimsel çalışmalarını desteklemek ve ortaya çıkan sonuçları çeşitli yayınlar vasıtasıyla kamuoyuna duyurmak amacıyla yönelik faaliyetler yürütmektedir."

Yunus Emre Enstitüsü Türk dili, tarihi, kültürü, sanatı ve müziği alanlarında yetkin akademisyen ve araştırmacıların yetişmesine katkı sağlamayı, sertifika programlarıyla eğitim-öğretim uygulamalarını gerçekleştirmeyi de hedeflemektedir.

Yunus Emre Enstitüsü yurt dışında çeşitli ülkelerde açacağı Yunus Emre Kültür Merkezleri ile Türkiye'nin Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması adına çalışmalar yapacaktır.

Yunus Emre Kültür Merkezleri bünyesinde yürütülecek Türkçe dil kursları sayesinde hem yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyenlere Türkçe öğrenim imkânı sağlanmış olacak hem de ilgili ülkelerdeki Türk vatandaşlarının dillerini daha yakından tanımasını temin edilerek Türkiye ile kültürel bağlarının devamı sağlanacaktır. "

Bu bağlamda, Türk kültür merkezlerinin kuruluş amaçlarının sadece yabancılarla Türkçeyi öğretmek değil, ilgili ülkelerdeki Türk vatandaşlarının dillerini daha yakından tanımasını temin ederek Türkiye ile kültürel bağlarının devamını sağlamak olduğunu görüyoruz.

Bugün, yaklaşık 250 milyon Türk, dünyanın farklı yerlerinde yaşamakta. Tarih sahnesine çıktığı andan itibaren irili ufaklı pek çok devlet kuran Türk milleti, günümüzde de geniş bir coğrafyaya yayılmış durumda. Tarihî sürece baktığımızda, yaşam tarzlarının bir sonucu olarak sürekli hareket hâlinde olan ve savaştan Türk boyları, bu hareketliliğin neticesinde diğer Türk boyları ile iç içe geçmiş, başta dil ve kültür olmak üzere pek çok sahada etkileşim içine girmiştir. Tarihî süreç içinde başlangıçtan 13. yüzyıla kadar Türk dünyasında bir tek edebî dil kullanılmıştır. 13. yüzyılda Azerbaycan ve Anadolu'da Oğuz ağzına dayanan ikinci bir edebî dil doğmuştur. Oğuz Türklerinin ağzının yeni bir yazı dili olarak oluşmasından sonra ise, Azerbaycan, Anadolu, Irak, Suriye ve Balkanlar gibi geniş bir sahada Batı Türkçesi dediğimiz bir edebî dil kullanılmıştır.

"Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla başlayan değişim süreci ile Amerika Birleşik Devletleri'nin tek kutuplu dünya politikaları, Türkiye'nin politik, siyasî ve sosyal rollerinde önemli değişikliklere sebep olmuştur."

Çeşitli değişimler geçiren Türk diline karşılık olarak kullanılan alfabelerde de değişiklikler olmuştur. Orhun alfabesiyle başlayan bu süreç Uygur, Arap ve Latin alfabelerinin kullanımıyla devam etmiştir. 19. yüzyılın sonlarına kadar Arap alfabesi kullanan Türkler, Cumhuriyetin ilanından sonra Latin alfabesini kullanmaya başlar. 1926 Bakü Kongresinde, bütün Türk cumhuriyetlerinin Latin alfabesini kullanması yönünde tavsiye kararı alınır. Bu karar, özellikle Sovyetler Birliği bünyesindeki Türk boyları için çok önemlidir. Millî birliği oluşturma yönündeki tehlikeyi gören Stalin, 1937-1940 yılları arasında Türk cumhuriyetlerinin Kiril alfabesini kullanması mecburiyetini getirir. Edebî dillerin bölünmesinin yanında alfabe değişikliği de Türk boyları arasındaki iletişimin büyük ölçüde aksamasına sebep olur. Rusların her Türk boyuna ayrı bir yazı dili oluşturma gayretleri, bu sorunu daha da ağırlaştırır. Onların bu bilinçli ve ısrarlı çabalarının sonucunda yaklaşık 20 yazı dili meydana gelmiştir.

Sovyetlerin yıkılmasından sonra Gaspıralı İsmail'in ortaya attığı "dilde, fikirde, işte birlik" şiarına uygun olarak meydana getirilmeye çalışılan

yazı ve konuşma dilinde birliğin oluşturulmasında en önemli engel Sovyetler tarafından oluşturulan bu sun'î farklılaşmadır.

Siyasî tercihlerin ve olayların dil üzerindeki etkisi açık olarak görülmektedir. Özellikle Sovyetler Birliği döneminde Türkler üzerinde uygulanan siyasî ve kültürel oyunlar, işgalin uzamasını sağlamış ve ortaya çıkabilecek millî direncin de şiddetini ve genişliğini engellemiştir. Günümüzde ortak dil için yapılacak çalışmalarda bağımsızlığını kazanmış Türk cumhuriyetlerinde, o dönemden kalma alışkanlıkların etkisiyle bugün de devam eden bu tavrı ve tercihleri dikkat edilmesi gerekir.

Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla başlayan değişim süreci ile Amerika Birleşik Devletleri'nin tek kutuplu dünya politikaları, Türkiye'nin politik, siyasî ve sosyal rollerinde önemli değişikliklere sebep olmuştur. Orta Asya, Kafkaslar, Orta Doğu ve Balkanları da içine alan geniş bir alanda Türk ve Müslüman kimlikli halklarla ortaya çıkan siyasî, sosyal ve kültürel ilişkiler Türkiye'ye yeni roller yüklemiştir. Bir taraftan Türkiye dışındaki Türk cumhuriyetleriyle ilişkiler, diğer yandan Osmanlı İmparatorluğu'nun tebası olan ve Müslüman olmanın getirdiği ortak kültürün neticesinde bizlere gönül bağı ile bağlı halklarla yeni bir dönemi başlatmak gerekiyordu.

Bu yeni konjonktürün sonucu olarak, devletimiz yeni politikalar üretmeye ve bu politikaları uygulayacak kurumlar oluşturmaya başladı. Türkiye'nin diğer Türk cumhuriyetleriyle yaşadığı ikili ilişkilerde ortaya çıkan

sıkıntılardan alınan dersler ve ortaya çıkan eksiklikler de göz önünde bulundurularak, yeni planlamalar yapılmıştır. Kültürel ve sosyal ilişkilerin temelini oluşturan Türkiye Türkçesinin öğretilmesi için başta üniversitemiz bünyesinde Türkçe öğretim merkezleri açılmış, yabancı üniversitelere Türkçeyi öğretmek maksadıyla öğretim görevlileri gönderilmiştir. Daha sonraki dönemde bu çalışmaların daha verimli ve kurumsal yapılabilmesi için TİKA kurulmuştur. TİKA'nın yaptığı başarılı çalışmaların sonucunda bu sahada önemli adımlar atılmıştır.

Kısaca anlatmaya çalıştığım gibi, yeni dünya düzeninin ortaya çıkmasıyla ve hükümetimizin uyguladığı başarılı politikalar neticesinde Türkiye'nin ağırlığı dünyanın her yanında artmış, özellikle bölgemizde kendisine danışılmadan hiçbir karar alınmaz olmuştur. Devletimizin bu siyaseti bölge halklarına da yansımış, Türkiye'ye ve Türkçe öğrenmeye karşı yoğun bir ilgi başlamıştır.

İşte bu dönemde önemli bir adım atılmış ve Yunus Emre Vakfı kurulmuştur. Yukarıda belirttiğimiz amaçlarına uygun olarak Vakfa bağlı Enstitü bünyesinde ilk kültür merkezi Saraybosna'da açılmıştır. Bir başka deyişle, zincirin ilk halkası, ata yadigarı bir başka Balkan şehrinde, Saraybosna'da oluşturulmuştur. Tiran'daki Yunus Emre Türk Kültür Merkezi bu zincirin ikinci halkasını oluşturmaktadır.

İki günlüğüne Tiran'dayız. Devletimizin bazı bakanları, milletvekilleri, üst düzey bürokratları, YÖK üyeleri, rektörler, öğretim üyeleri, yazarlar ile

bazı işadamlarından oluşan bir grupla Tiran'da kalacağımız oteldeyiz. Bir an önce Yunus Emre Kültür Merkezini görmek için sabırsızlanıyoruz. Tiran'da Osmanlı'ya ait çok fazla eser yok. Keşke vakit olsaydı da İşkodra, Elbasan gibi şehirlere gidip Osmanlı'nın izlerinin hâlâ çok iyi yaşadığı eserleri görebilsaydık. Daha önceki seyahatlerimde bir kısmını görebildiğim için şanslıyım.

“Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin, Türkçenin öğretimi, Türk kültürünün Arnavutluk'ta tanıtılması ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesi amacıyla çeşitli faaliyetler yürütmesi neticesinde, bir yandan Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlanırken, bir yandan da Türkiye ile Arnavutluk arasındaki dostluk pekişecek ve kültürler arasındaki münasebet artacaktır.”

Adriyatik kıyısında yenilen yemekte ta Orta Asya steplerinde yaşayan soydaşlarımızı yad ettik. Türk Kültür Merkezlerinin üçüncüsünün Kazakistan'ın Astana şehrinde açılacağını öğrendim. Orta Asya ve Adriyatik kıyıları, çok manidar! O gece otelde Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Türk Dünyası Müzik Topluluğunun verdiği muhteşem

konser eşliğinde bütün Türk dünyasına seyahat ettik. Keşke bu yolculuğumuza Arnavut dostlarımız da katılabilsydi derken, onlardan da böyle bir talebin geldiğini öğrenmek beni mutlu etti.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi binasındayız. Tiran'ın nezih semtlerinden birinde, üniversitelerin ve öğrenci yurtlarının bulunduğu bir bölgedeyiz. Takvimler 11 Aralık gösterse de, güneş alabildiğine gülümsüyor. Sanki sevincimize ortak olmakta. Kültür merkezi olarak kullanılacak müstakil, şirin binada Türkçe ve Türk kültürü sevdalısı çalışanların, Türkçe öğrenmek için gelen Arnavut öğrencilerin gözlerindeki ışıltıyı, yüzlerindeki sevinci görmek mutluluğumuza mutluluk katıyor. Arnavut dostlarımızla Türkçe sohbet etmenin zevki ise tarifsiz. Dört katlı binanın içi pırıl pırıl. Merkezin müdürü Bünyamin Bey görev ve sorumluluğunun farkında, koşturup duruyor. Bir yandan da bizlere binayı tanıtmaya, faaliyetlerini anlatmaya çalışıyor. Sınıflar, kütüphane, okuma salonları, bilgisayar salonları, idari personel ve öğretim elemanı odaları ile bu merkez tam bir eğitim öğretim kurumu olarak planlanmış. En üstteki misafirhâne ise, Türkiye'den konferans, ders vb. etkinlikler için gelecek öğretim elemanlarına ayrılmış. Çok iyi düşünülmüş.

Az sonra Sayın Cumhurbaşkanımızın ve beraberindeki heyetin teşrifleriyle mekânın resmî açılışı yapılacak. Açılış törenine Türkiye'den gelen heyet yanında Arnavutluk'tan da pek çok

parlamentar, bürokrat, akademisyen ve halktan insanlar katılmıştı. Ay yıldızlı al bayrağımızın altında İstiklâl Marşımızı tek bir yürek hâlinde okurken, asırlar öncesinden günümüze, Orta Asya steplerinden Adriyatik kıyılarına kadar koskoca bir coğrafyada güzel Türkçemin ağızlarından nasıl döküldüğünü düşünmek beni tarifsiz bir gurur, heyecan ve mutluluk ummanına gark etti.

Nihayet beklenen an geldi ve Sayın Cumhurbaşkanımızın ve bakanlarımızın kurdeleyi kesmeleriyle Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışı coşkuyla gerçekleştirildi.

“Üniversitelerimizin de gerek öğretim üyesi göndererek gerekse ortak projelerle kültür merkezlerini desteklemeleriyle, bu birimlerin çok daha hızlı bir şekilde yapılanmalarını tamamlayacağına ve güçleneceğine inanıyorum.”

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin, Türkçenin öğretimi, Türk kültürünün Arnavutluk'ta tanıtılması ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesi amacıyla çeşitli faaliyetler yürütmesi neticesinde, bir yandan Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlanırken, bir yandan da Türkiye ile Arnavutluk arasındaki dostluk pekişecek ve kültürler arasındaki münasebet artacaktır.

Üniversitelerimizin de gerek öğretim üyesi göndererek gerekse ortak projelerle kültür merkezlerini desteklemeleriyle, bu birimlerin çok daha hızlı bir şekilde yapılanmalarını

tamamlayacağına ve güçleneceğine inanıyorum. Bu konuda Nevşehir Üniversitesi olarak elimizden gelen desteği vermek arzusundayız.

Ata yadigâr bu topraklarda bulunmaktan dolayı daha önceki gelişerimde de çok duygulanmıştım. Ancak bu seferki duygu yoğunluğumu tarif etmek çok zor. Tiran'da tarihî bir olaya tanıklık etmekten büyük bir heyecan ve mutluluk duymaktayım. Bu duygularla, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Sayın Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan'ın şahsında emeği geçen herkesi kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Arnavutça ve Türkçe Arasındaki İlişkiler Üzerine

Dr. Genciana Abazi Egro
Arnavutluk Çalışmaları Merkezi Uzmanı

Arnautçça ve Türkçe arasındaki ilişkiler, Osmanlıların Balkanlara yerleşmesi ve Arnavut topraklarının Osmanlı İmparatorluğunun hâkimiyeti altına girmesiyle başlamıştır. Yaklaşık beş yüzyıl süren bu süreç sırasında Arnavutçça, Türkçeden özellikle leksik bakımdan etkilenmiştir. Bu etki, ağırlıklı olarak kelime alışverişine dayanmakla birlikte, kelime alışverişinin sınırlarını aşmış ve çeviri yoluyla giren deyim ve atasözlerine kadar uzanabilmektedir.

Türkçe kelimelerin Arnavutççaya girmesi ve yerleşmesi, belli bir zaman kesitinde ve aynı hızla gerçekleştirilen bir olay değil, tedricen meydana gelen bir süreç olarak nitelendirilebilir. Böyle nispi veya mutlak bir kronolojinin belirlenmesi, Balkan dillerinden sadece Arnavutççada mümkündür. Arnavut topraklarında Osmanlı hâkimiyetinin kurulması sırasında, yerli halkın önemli bir bölümü Batıya doğru göç edip İtalya'nın güneyinde yerleşmiştir. İtalya'da yaşadıkları hayat ve kullandıkları dil, Arnavut topraklarındaki hayat ve dillerinden ayrı ve bağımsız bir şekilde yaşayagelmıştır. Doğal olarak, Orta

Çağ Arnavutççası, özelliklerini çok iyi bir şekilde muhafaza etmiştir. Bu gelişmeyi dikkate alırsak, İtalya'daki bu küçük Arnavut topluluğunun konuştuğu dilde rastlanan az sayıda Türkçe kelimeler, ağırlıklı olarak XV. yüzyılda Arnavutççaya giren ve aynı zamanda Arnavutççanın en kadim Türkçe kelimeleri konumundadır.

Yapılan araştırmalarda Arnavutççaya XV. yüzyılda giren ilk Türkçe kelimelerin, savaş, giyim kuşam, ev ve ev eşyaları alanlarıyla ilgili oldukları tespit edilmiştir: Arn. *bori* < Türk. *boru*; *daulle* < *davul*; *fitil* < *fitil*; *jeniçer* < *yeniçeri*; *mejdani* < *meydan*; *çarçaf* < *çarşaf*; *çorape* < *çorap*; *sënduk* < *sandık*; *penxhere* < *pencere*; *hambar* < *ambar*; *hesap* < *hesap* vb.

XVI. ve XVII. yüzyıllarda Arnavut dilinde yazılan ilk kitaplarda, Türkçenin etkisi açık bir şekilde göze çarpmaktadır. Bu dönemde, Türkçe kelimelerin çoğalmasıyla beraber, kullanıldığı alanların yelpazesi genişletilip zenginleştirilmiştir. Savaş, giyim kuşam, ev ve ev eşyalarının yanı sıra inanç, yönetim, günlük ve sosyal hayat, bitki alanları, hatta hayvanat dünyasını da kapsamaktadır. Ancak bu dönemde yazılan

kitapların yazarlarının Katolik olması ve üstelik kitapların dinî mahiyette bulunması, bu aşamada Türkçenin etkisinin, tespit edilenden daha derin olduğunun bir göstergesidir. Bu görüşü +*llk* ekinin kullanımı da güçlendirmektedir. Katolik bir rahip olan Pjetër Bogdani'nin 1685'te yayımlanan *Cuneus Prophetarum* adlı kitabında "Tanrının imparatorluğu" anlamına gelen *perëndillëk* kelimesine rastlanmaktadır. +*llk* ekinin Arnavutçça bir köke getirilmesi, söz konusu ekin bu dilde varlığını ispat etmesinin yanı sıra, işlek bir hâl kazandığını net bir biçimde göstermektedir.

XVIII. ve XIX. yüzyıllarda, Türkçenin Arnavutçça üzerinde etkisi geniş ve ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bunda, şehirlerin gelişmesi ve medreselerin sayıca çoğalıp yaygınlaşması önemli bir rol oynamıştır. Bu zaman diliminde, Türkçe kelimelerin, Arnavutççaya sadece konuşma dili aracılığıyla değil, aynı zamanda kitabî dilden geçtikleri görülmektedir. Öte yandan, zamanla bir oryantal rengi alan Arnavut şehirlerinde, Arnavutççayı Arap harfleriyle yazan yerli bir edebiyat akımının ortaya çıkması, doğal olarak Türkçe kelimelerin Arnavutççaya geçmesine uygun bir zemin yaratmıştır.

Arnavutççadaki Türkçe kelimelerin değerlendirilmesinde en önemli ve ilgi çekici konulardan biri, Arnavutççadaki Türkçe kelimelerin kullanıldığı alanların tespit edilmesidir. Bu konu, hem dil hem de kültür ve tarih araştırmalarında özel bir öneme sahip olup Arnavut topraklarında Osmanlı hâkimiyetinin niteliği, etkinliği ve yerleşme şeklinin ortaya çıkarılmasıyla ilgili dikkat çekici ipuçları ortaya koymaktadır.

Türkçenin dinî tabirler, askerî ve idarî unvanlar, ev yapımı, ev eşyaları, giyim kuşam, yemek, meslek, malzeme, el sanatları, sosyal hayat alanları ile ilgili kelimeleri Arnavut dilinde etkili olmuştur. Köy hayatı ile ilgili Türkçe kelimeler ise çok az olup genellikle toprak işleminde kullanılan aletleri isimlendirmede kullanılmıştır: Arn. *bel* < Türk. *bel*; *qyrek* < *kürek*; *qylyk* < *külünk*; *tokmak* < *tokmak* vb.

Konu, sosyal ve tarihî açıdan değerlendirildiğinde, Türkçenin Arnavutçça üzerindeki etkisinin kentsel bir nitelik kazanıp ağırlıklı olarak şehirlerde yoğunlaştığını ve yönetimden özel hayata, kamudan meslekî faaliyetlere kadar hemen hemen bütün şehir yaşamının yönlerini kapsama altına aldığı görülebilmek mümkündür.

Yemek, giyim kuşam, ev yapımı ve ev eşyaları ile ilgili Türkçe asıllı kelimeler bugünkü Arnavutççada yaygın olarak kullanılmaktadır: Arn. *ashure* < Türk. *aşure*; *bakllava* < *baklava*; *bolgur* < *bulgur*; *bozë* < *boza*; *burani* < *borani*; *byrek* < *börek*; *çaj* < *çay*; *çomlek* < *çömlek*; *çorbë* < *çorba*; *hallvasi*, *hallvë* < *helva*; *hoshaf* < *hoşaf*; *imambajëllidi* < *imambayıldı*; *jahni* < *yahni*; *kaçamak* < *kaçamak*; *kadaif* < *kadayıf*; *kafë* < *kahve*; *kajmak* < *kaymak*; *kaurma* < *kavurma*; *kimë* < *kıyma*; *llokum* < *lokum*; *meze* < *meze*; *muhalebi* < *muhallebi*; *musaka* < *musakka*; *niseshite* < *nişasta*; *paçe* < *paça*; *pastërma* < *pastırma*; *pilaf* < *pilav*; *pite* < *pide*; *qebap* < *kebab*; *qofte* < *köfte*; *raki* < *raki*; *reçel* < *reçel*; *revani* < *revani*; *simitë* < *simit*; *suxhuk* < *sucuk*; *sylliaç* < *sütlaç*; *sheqer* < *şeker*; *sheqerpare* < *şekerpare*; *shërbet* < *şerbet*; *shishqebap* < *şişkebab*; *shurup* < *şurup*; *tarator* < *tarator*; *trahana* < *tarhana*; *turli* < *türlü*; *turshi* < *turşu* vb.

Arn. *batanije* < Türk. *battaniye*; *çarçaf* < *çarşaf*; *divan* < *divan*; *dollap* < *dolap*; *dyshek* < *döşek*; *fitil* < *fitil*; *hasër* < *hasır*; *jastëk* < *yastık*; *jatak* < *yatak*; *jorgan* < *yorgan*; *këllëf* < *kılıf*; *kolltuk* < *koltuk*; *legen* < *leğen*; *mangall* < *mangal*; *minder* < *minder*; *musandër* < *musandıra*; *perde* <

perde; postiqe < posteki; qese < kese; qilim < kilim; raft < raf; saksı < saksı; sepet < sepet; sergjen < sergen; sënduk < sandık; sixhade < seccade; sofër < sofrâ; sofrabez < sofrâ bezi; shilte < şilte vb.

Arn. ahur < Türk. ahır; avlli < avlu; baxhë < baca; bina < bina; bodrum < bodrum; çardak < çardak; direk < direk; dysheme < döşeme; çatı < çatı; çezmë < çeşme; gjerdek < gerdek; hamam < hamam; kanat < kanat; karabina < karabina; kat < kat; konak < konak; kube < kubbe; muslluk < musluk; odë < oda; oxhak < ocak; parmak < parmak; parvaz < pervaz; penxhere < pencere; qilar < kılar; qoshe < köşe; saraj < saray; selamllëk < selamlık; tavan < tavan; xhamllëk < camlık vb.

Arn. çanak < Türk. çanak; dybek < dibek; filxhan < fincan; fuçi < fiçi; gjym < güğüm; havan < havan; ibrik < ibrik; kapak < kapak; kazan < kazan; okllai < oklağ; qepshë < kepçe; rende < rende; sahan < sahan; shishe < şişe; tabaka < tabaka; tas < tas; tavë <

tava; tenxhere < tencere; tepsi < tepsi; xhezve < cezve vb.

Türkçeden Arnavutçaya giren ve mesleklerle ilgili olan kelimeler ise genellikle yine meslek isimlendirmelerinde kullanılmıştır. Bu isimlendirme ise, bu mesleklerde kullanılan malzeme ve türetilen araçlar esas alınarak yapılmıştır. Söz konusu etki, Osmanlıların çalışma hayatına getirdiği değişiklikleri ve yenilikleri gösteren önemli bir unsur olarak nitelendirilmektedir. Türkçe kelimeler, ağırlıklı olarak lonca sisteminin içerisinde yer alan zanaatlar ve zanaatkarların, elle veya basit bir araçla yapılan zanaatların veya küçük bir ticaretle geçinen kimselerin adlandırılmasında kullanılmıştır. Arn. bakërxi < Türk. bakırcı; jorganxhi < yorgancı; kujunxhi < kuyumcu; kundraxhi < kunduracı; bozaxhi < bozacı; samarxhi < semerci; kazanxhi < kazanıcı; qebapçi < kebabçı; salepçi < salepçi; çirak < çirak; usta < usta; kallfë < kalfa; kasap < kasap; nallban < nalbant; akçi < aşçı; arabaxhi <

arabacı; bakall < bakal; berber < berber; fallxhi < falcı; hafije < hafiyeci; hyzmetçi < hizmetçi; heqim < hekim; jorganxhi < yorgancı; sahatçi < saatçi; sheqerxhi < şekerci; hamall < hamal; tellall < tellal; terzi < terzi; xhelat < cellat; xherah < cerrah vb.

Türkçe kelimelerin genel olarak yalnızca Arnavutça basit mesleklerin isimlerinde kullanılması, Arnavutlar ile Türklerin temasının geç Orta Çağda meydana gelmesinden ve dolayısıyla Arnavutçaya geçen kelimelerin bu çağın özelliklerini taşımasından kaynaklanmaktadır. Bu durum, Arnavutçaya geçiş işlek bir hâl kazanan ve meslek ismi yapan ek olarak bilinen +Cl ekinin görevleriyle anlam özelliklerine de yansımaktadır. Arnavutçada +Cl ekiyle türetilmiş meslek isimleri, bir malı üreten veya satan (Arn. bakërxi < Türk. bakırcı, kazanxhi < kazanıcı); malın üretiminde kullanılan madde (Arn. kallajxhi < Türk. kalaycı, teneqexhi < tenekeci); üzerinde çalışılan araç (Arn. kaikçi < Türk. kaynakçı, devexhi < deveci);

çalışılan veya bulunan yer (Arn. gemixhi < Türk. gemici; dyqanxhi < dükkâncı) esas alınarak yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra, Arnavutçaya oryantal zanaatlarda kullanılan alet ve maddelerin isimleri de girmiştir. Bundan dolayı, Arnavutça söz varlığında, nakışta kullanılan çeşitli iplik isimleri (Arn. gjymysh < Türk. gümüş; ibërshim < ibrişim; gajtan < gaytan; tærtër < tırtıl; tire < tire; kllapodan < kılaptan vb.), çeşitli başlık isimleri (Arn. kallpak < Türk. kalpak; fes, feste < fes; takije < takke, takiye; qylah, qylaf < külah; qeleshe < keleşe; vb.) ve çeşitli kumaş isimleri (Arn. xhanfes < Türk. canfes; destemel < destimak; sargi < sargı; rube < ruba, uruba; jemeni < yemeni; jashmak < yaşmak; çember < çember; maramë < mahrama vb.) bulunmaktadır.

Türkçeden Arnavutçaya genel olarak isim türünde kelimeler geçmiştir. Türkçenin eklemeli bir dil olmasından dolayı, Arnavutça konuşanlar, kelimenin yapısını kolay bir şekilde algılayıp kelimenin kök ve eklerini ayırmada zorlanmamışlardır. Üstelik Türkçe isimlerin fonetik özellikleri, Arnavutça isimlerinin tiplerine uymaktadır.

Arnavutçadaki Türkçe fiiller sayıca çok az olup ödünç kelimelerin yalnızca yüzde ikisini teşkil etmektedir. Arnavut diline uymak amacıyla, Türkçe fiillerin Arnavutçadaki şekli, -d'li belirli geçmiş zaman eki ve Yunancanın -s geniş zaman (aorist) ekiyle kalıplaşarak biçimlenmiştir. Başka bir deyişle, -d'li belirli geçmiş zaman ekiyle kalıplaşmış şeklin üstüne aynı zamanda Yunancanın geniş zaman eki olan -s (aorist) getirilmiştir. Arn. azdis < Türk. azdı (az-) + Yun. -s; bitis < bitti (bit-) + -s; bojatis < boyattı (boyat-) + -s; gjezdis < gezdi (gez-) + -s; sajdis < saydı (say-) + -s vb.

Yukarıda görüldüğü gibi, hepsi tekil kişiyi ifade eden bu fiiller bugün Arnavutçada şimdiki zamanın karşılığı olarak kullanılır. Yukarıda verilen örnekler ise birer fiil gövdesidir.

Araştırmamıza göre Arnavutçada, Türkçeden geçen ve yaygın olarak kullanılan +çe < Türk. +cA, +çA; +li (+lli) < +ll; +llë < +llk; +qar < +kâr; +sëz < +slz; +xhi (+çi) < +cl ekleri bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, bir Hint-Avrupa dili olan Arnavutça ile Ural-Altay dil grubundan gelen Türkçe, gerek kaynak bakımından gerekse yapı bakımından birbirinden farklı iki dildir. Buna rağmen Arnavutçayı konuşanlar, Türkçe kelimelerin yapısını şekil ve anlam açısından sezer olagelmıştır. Bu sürecin kolaylaştırılmasında Türkçenin eklemeli bir dil olmasının büyük payı vardır. Öte yandan, Türkçeden Arnavutçaya hem eklerle türetilmiş olan kelimeler hem de söz konusu kelimelerin gövdeleri ayrı ayrı girmiş, bu durum, süreci hızlandırıcı önemli bir faktör olmuştur. Böylece, Türkçedeki ek ve ona bağlı olan kelime Arnavutlarca birlikte değerlendirilmiş, kök ve ek niteliğinde olan unsurları belirleyip bu biçimlerin arasındaki fark algılanmış, eklerin görevi ve kattığı anlam açık bir şekilde ortaya çıkarılmıştır: bakër < bakërxi (< Türk. bakır, bakırcı), kallaj ve kallajxhi (< kalay, kalaycı), teneqe ve teneqexhi (< teneke, tenekeci), dyqan ve dyqanxhi (< dükkân, dükkâncı) vb. Meslek yapan +Cl eki zamanla Arnavutçada işleklik kazanmıştır.

Arnavutça yer alan Türkçeden alınma ekler üç durumda yaşamaktadır: 1. Ekleriyle kalıplaşmış olarak Arnavutçaya geçen kelimelerde: jorganxhi (< yorgancı), bollëk (< bolluk), çobançe (< çobanca)

2. Arnavutça içinde oluşan ve yerli kelime köklerine Türkçeden gelen ekler ilâve edilerek yeni türetilmiş kelimelerde: njerzillëk 'insanlık'; ekonomiqar 'evcimen'; thashethemexhi 'dedikoducu'; vendali 'yerli' vb.

3. Türkçeden geçen kelimelere Arnavutçanın bünyesinde yer alan Türkçe eklerin getirilmesiyle ortaya çıkan türetmelerde. Bu kelimelerin yapısında, Türkçe olan köklerden sonra Türkçe ekler bulunmasından dolayı söz konusu şekillerin Türkçeden doğrudan doğruya geldiği düşünülebilir; ancak konuyu incelerken bu örneklerin Türkçe sözlüklerde mevcut olmadığı, hatta Türkçe metinlerde geçip geçmediği tespit edilmelidir. Böylece kalemxhi (< kalem+cI) 'edebî değerleri önemseyerek para kazanmak amacıyla yazan kişi'; bejtexhi (< beyit+cI) 'manzumeci'; hallexhi (< hâl+cI) 'mutsuz, zavallı, yoksul olan kişi'; nepsqar (< nefis+kâr) 'her

yemeğin tadını denemek isteyen (kimse)' gibi kelimelerin Arnavutçada türetildiği kanaatindeyiz. Bu son iki durumda görüldüğü gibi, söz konusu ekler Arnavutçanın malı olmuş ve girdiği dilin kurallarına uygun olarak yeni kelimelerin türetilmesinde görev almıştır. Burada vurgulamak gerekir ki, bu ekler, Arnavutçada genellikle konuşma dilinde kullanılmaktadır. Kökü Arnavutça olan grabitqar (< Arn. grabit+Tur. +qar) sıfatı bu durumun bir istinasıdır. 'yırtıcı, avcı (hayvan)' anlamına gelen söz konusu şekil, Arnavutçada hiç bir kelimeyle karşılaşmaz. Örneğin, kafshë grabitqare 'yırtıcı veya avcı hayvan' kelime grubu terim niteliğini kazanmıştır.

Arnavutçadaki Türkçe kelimelerin incelenmesi hususuna gelince, ilk ve önemli çalışmalar Eqrem Çabej tarafından ortaya konulmuştur. Çabej, Türkçe kelimelerin Arnavutçaya girme ve yerleşme süreci hakkında mutlak ve nispi bir kronolojinin belirlenmesi üzerinde çalışmıştır.

Arnavut oryantalist Tarih Dizdari ise, Türkçe kelime ve deyimleri sistemli bir şekilde derlemiştir. Yazar, Arnavutluk'un bütün bölgelerini dolaşarak halk ağzındaki Türkçe kelime ve deyimleri toplamış ve hacimli bir çalışma meydana getirmiştir. Yazar, bu çalışmayı bir sözlük değil, daha çok ansiklopedik bir eser olarak algılamıştır. Türkçe kelimelerin yanı sıra deyimler, atasözleri, özel isimler, Türkçe yer adları ve Türkçe ekleri de ele alan bu eserinde, ayrıca bu kelimelerin ağzılarda ve Balkan dillerinde kullanılması, Arnavutça sözlüklerinde yer alması, kullanım frekansı ve geçirdiği anlam değişimleri hakkında da ayrıntılı bilgiler vermiştir.

Bilimsel yanı ağır basan bir araştırma da Alman dil bilimci Norbert Boretzky tarafından ortaya çıkarılmıştır. 1975'te iki cilt halinde çıkan bu araştırma "Der Turkische. Einfluss auf das Albanische" adını taşır. Birinci ciltte Türkçe kelimeler fonetik ve morfolojik bakımdan incelenmiş, ikinci ciltte ise Arnavutçadaki Türkçe kelimelerin sözlüğüne yer vermiştir. Yazar, burada Drenica, Presheva, Zadrim, Debre ve Çamëri ağzlarında bulunan Türkçe kelimeleri de derlemiştir.

Kursiyerlerimizin Gözünden Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi

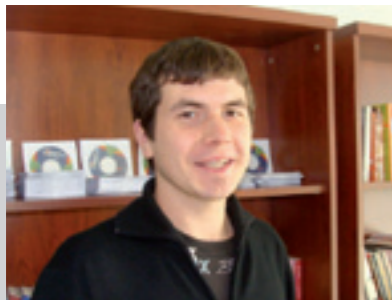

Erdisa Laze

Çok sayıda yabancı dil öğrenmek, o kadar ülkeyi ve kültürü tanımak demektir. Her dilin arkasında bir kültür ve medeniyet bulunmaktadır. Fransızca "Plus tu apprends des langues, plus tu es humaine." (Ne kadar dil öğrenirsek o kadar insanî oluyoruz.) deyimini vardır ve bu da, dil öğrenmenin ne kadar önemli bir ihtiyaç olduğunu gözler önüne sermektedir. Sadece bir yabancı dil bilmenin de yeterli olmadığı bir dünyada yaşıyoruz. Daha çok

yabancı dil bilen birisi daha iyi iş imkânına sahip olacaktır; çünkü yabancı dillerin bilgi toplumdaki önemi büyüktür.

Türkçe öğrenmemin sebebi, bu dilin uluslararası ilişkilerde önemli bir rol oynamasıdır. Türkçe sayesinde gittikçe küreselleşen dünyaya daha çok yakınlaştığımı hissediyorum. Hedeflerimden birisi de, en ünlü Türk yazarlarının kitaplarının orijinal baskılarını okuyabilmektir.

Matvey Lomonosov

Yaklaşık 5 yıl öncesinden, Rusya'da okumaya başladığımdan beri Balkan tarihi ile ilgileniyorum. Şu anda Tiran'da okuma imkânım var. Çok kültürlü ülkelerin tarihi ile örf ve adetleri her zaman ilgimi çekmiştir. Balkanların tarihi süreci içerisinde Arnavutluk, Bosna-Hersek ve Kosova en ilgi çekici ve aynı zamanda geçmişi aydınlatılmaya en muhtaç ülkelerdir. Bu ülkeler, belli dönemlerde Türk kültüründen önemli ölçüde etkilenmiştir ve bu etki hâlen devam etmektedir. Benim, Türkçeyi

öğrenmek isteğimin nedenlerinden birisi de budur.

Tiran'da Yunus Emre Türk Kültür Merkezine gelip Türkçeyi, konusunda tecrübeli öğretmenlerden öğrenme fırsatım var. Buradaki eğitim seviyesi oldukça yüksek ve iyi şartlarda ders görüyoruz. Bu sayede, Türkçemi ilerletip sadece Balkan tarihini incelemek için değil, Slav ve Türk dünyası arasında yeni köprülerin oluşmasına katkıda bulunmak için de çabalamak istiyorum.

Driada Hoxha

Bir yabancı dil öğrenmek, her ülkede her insan için önemlidir. Bir ülkenin örf ve adetlerini tanımak ise o ülkenin dilinin öğrenmeyle başlar. Sonrasında

yeni dostlukların oluşturulması ve çeşitli alanlarda tecrübe paylaşımı gelir.

Bütün bu sebeplerden öte, benim Türkçe kursuna katılmama sağlayan şey, TRT ve TİKA'nın Antalya'da düzenlediği 20 günlük eğitim programıydı. Gazeteci olarak çalıştığım Radyo Tiran'a gelen davetiye üzerine bu eğitim programı düzenlenmiş ve ben de bu program yer almıştım. Eğitim programına katılmış olmam, hem meslek açıdan beni geliştirdi hem de Türkiye'yi ve Türkçeyi tanımak açısından faydalı oldu. Zaten daha öncesinden, Türk dilini filmlerden ve duyduğum şarkılardan her zaman çok sevmişimdir.

Gelecekte Arnavutluk için bir Türk medyasının muhabiri olabilmek isteği, Türkçe derslerime başlamak için bir diğer önemli nedendir. Herkesin bildiği gibi, Türkiye'nin Arnavutluk ile beş yüz yıllık ortak bir tarihi vardır ve iki ülke arasındaki ilişkiler günden güne gelişme göstermektedir. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'ün birkaç gün önce Arnavutluk'a gelmesi de bunun en açık kanıtıdır.

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, devam etmek istediğim yolda gelişmem için bana yardımcı olmaktadır. İsteklerimi gerçekleştiremeyecek olsam bile, Türkçe öğrenmek benim için tarifi mümkün olmayan bir mutluluk olacaktır.

Erinda Nela

Yıllar boyunca öğrendiğim İngilizce, Almanca ve İtalyancanın yanı sıra, şu anda yüksek lisansımı yaptığım Dış Siyaset ve Diplomasi Bölümüyle ilgili olarak, Türkiye'nin tarihi, siyaseti, kültür ve adetlerini tanımak için Türkçeyi de ilgileniyorum.

Türkçeyi öğrendikten sonra, Türk edebiyatı hakkında da bilgi sahibi olmak isteğimdeyim. Bu dili öğrenmek isteğimin başka bir nedeni ise, iki ülke arasında yıllar boyunca süregelen kardeş ilişkileridir.

Bu hususta, Türkiye ile Arnavutluk arasındaki ilişkilerin günden güne daha da iyileştiğini görüyorum. Arnavutluk'a Türkler tarafından çok büyük yatırımlar yapılıyor. Maden, altyapı, telekomünikasyon, turizm, bankacılık vb. alanlardaki yatırımlar Arnavutluk ekonomisinde de önemli bir yer tutmaktadır. Ben de Türkiye'ye yapacağım iş seyahatlerinde veya turistik gezilerde bundan böyle Türkçe konuşarak oradaki insanlarla doğrudan iletişim kurabileceğim.

Alma Vako

Ülkemizin tarihindeki 500 yıllık Osmanlı İmparatorluğu dönemi, bizim hem kültürümüzü hem de dilimizi

derinden etkilemiştir. Her zaman, atalarımızın bu geçmişini, adetlerini ve kültürünü merak etmişimdir. Türkçe öğrenmek istememin sebeplerinden biri budur. Yeni diller öğrenmeyi severim ve bir ülkenin gerçek zenginliğinin, o ülkenin dili olduğuna inanırım. Bundan dolayı, Türkiye'nin zenginliğini daha iyi anlayabilmek için de Türkçe öğrenmeye karar verdim.

Türkçe kursuna başlayalı az bir zaman geçti, ama öğretmenimizin sayesinde şu ana kadar çok şey öğrendim. Türkçeden dilimime geçen kelimelerinin sayısının ne denli fazla olduğunun da bu sayede farkına vardım. Bu konu üzerine çalışmak

ve Türkiye'de yüksek lisansımı tamamlamak, en büyük hedeflerim arasındadır.

Türkiye her zaman gelişmiş bir ülke olmuştur. Bu sebepten Türk mallarını hemen her yerde görebilmek mümkündür. Türkiye'nin ekonomisi gelişmiş olduğu gibi turizmi de çok geliştirmiştir. Türkiye'nin turistik yerleri her yıl binlerce turist ağırlıyor. Türkler, doğa zenginliklerini değerlendirmeyi bilmişlerdir. Türkiye'nin mimarî eserleri de görülmeye değerdir. Bunlardan, Sultan Ahmet Camii'ni ya da Avrupa Türkiyesini Asya Türkiyesiyle birleştiren Boğaz Köprüsünü anmak yeterlidir.

Jonilda Myftaraj

Türkiye'de 11 yıl kalan arkadaşım, Arnavutluk'a döndüğünde Türkiye ve özellikle İstanbul hakkında bana pek çok şey anlattı. Arkadaşım, Türk mutfağına ait yemekleri yapmayı öğrenmişti ve onu ziyarete gittiğimde hep Türk yemekleri hazırlıyordu. Televizyonda yayımlanan "Yedi Cüce ve Pamuk Prenses" filminden de etkilendim ve radyoda çalan Türk müziklerini dinler oldum. Sonrasında, Türkiye'yi daha çok tanımaya ve sevmeye başladım. Pek çok Türk arkadaş edindim ve Türkiye'ye olan ilgim onlar sayesinde her geçen gün artar hâle geldi. Bu sebeplerden

dolayı Türkçe öğrenmeye karar verdim.

Daha önce Türkçe öğrenmek için birçok dil merkezinde derslere katıldım, ama buralarda verilen dersler beni tatmin etmedi. Bir gün gazete okurken, Türkçe kurslarıyla ilgili bir ilan gözüme çarptı. Bu ilan, Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezindeki kurslarla ilgiliydi. Ertesi gün kursa kayıt oldum ve o günden beri Türkçe derslerime devam ediyorum. En büyük hayalim Türkiye'yi ve İstanbul'u ziyaret etmektir. Umarım bir gün bu hayalimi de gerçekleştirebilirim.

Zana Kupi

Yaklaşık bir ay önce açılan Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türk dilini öğrenmek isteyen bütün Arnavutlar için eşi bulunamaz bir fırsattır. Daha önceki dönemlerde Türk dili kursları TİKA tarafından düzenleniyordu. Artık bir bu kültür merkezinin açılmasıyla kurslara devam etmenin herkes için daha kolay olacağını düşünüyorum. Kursiyerlere yardımcı olabilmek amacıyla, Merkez tarafından belirlenen kurs saatleri oldukça

uygun ve ücretler de semboliktir. Bu, kurslardan herkesin faydalanabilmesi için büyük bir şans.

Aldığımız dersler süresince hem Türk dilinin gramerini hem de Türkiye hakkında birçok şey öğreniyoruz. Türkiye ile Arnavutluk arasındaki ilişkiler her zaman çok iyi olmuştur. Derslerden edindiğimiz bu bilgilerin, var olan ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve daha ileriye götürülmesi amacıyla etkili olacağına inanıyorum.

Arnavutluk'ta Türkoloji

Arnavutluk, asırlarca Osmanlı Devleti'nin yönetiminde kalmış bir coğrafyadır. Bu süre içerisinde tapu, askerlik belgesi, pasaport vb. gibi resmî belgeler ve bunların kayıtları Türkçeyle yazılmış, Arnavut yazarlar tarafından meydana getirilen edebî eserlerde de Türkçe kullanılmıştır. Hattâ bunlar arasında, Taşlıcalı Yahya gibi Türk edebiyatı için önemi büyük olan ve edebiyatımıza değeri yüksek eserler kazandıran isimler de vardır. Bundan dolayıdır ki Türkçe, zaten çok dilli olan bütün Balkan ülkelerinde olduğu gibi, Arnavutluk'ta da yaygın olarak kullanılan bir dil hâline gelmiştir.

Osmanlı Devleti'nden ayrılıp bağımsız bir devlet hâline gelmesinden sonra da Arnavutluk'ta yakın zamanlara kadar Türkçe eserler yazıldığını görebilmek mümkündür. Bütün bunlar, Arnavutluk tarihinde ve kültüründe Türkçenin ne denli itibarlı olduğunun göstergesidir. Yirminci yüzyılın ilk yarısında yaşayan nesil de, bu sebepten dolayı Türkçeye ve bu dilde yazılan eserlere vâkıftı. Bunun tezahürlerini, Arnavutluk'ta ortaya konulan yayınlarda açık

bir şekilde görebilmekteyiz. Buna rağmen, yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren, uygulanan yönetim şekli ve değişen dünya şartları, Arnavutluk'ta da Türkçe bilenlerin sayısında azalmaya yol açmıştır. Doksanlı yıllardan sonra yeniden gelişmeye başlayan Türkiye Arnavutluk ilişkileri ve önceden beri var olan gönül bağı ise, ilerleyen zamanlarda Türkçe öğrenmeyi gerekli kılmış, bunu teminen 1996 yılında Tiran Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesinde Türkoloji Bölümü kurulmuştur. Öte yandan Türk Büyükelçiliği ve Arnavutluk hükümeti işbirliğiyle halka yönelik Türkçe kursları açılmış ve Türkiye, gerek Türkoloji Bölümüne gerek Türkçe kurslarına her yönden destek olmuştur. Dersliklerin tamir ve bakımları, kitap, kırtasiye ve ders malzemeleri, teknik donanım ve öğretim elemanı ihtiyacı ilk başlarda Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla, daha sonraları ise Tiran Ofisi'nin faaliyete geçmesiyle birlikte TİKA tarafından karşılanmıştır. Bu çerçevede, Tiran Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesinde kütüphane, bilgisayar salonu, televizyon video cihazları ve İnternet bulunduran, Türk

televizyonlarının da seyredilebildiği bir kültür merkezi kurulmuştur. Bölümdeki öğretim elemanlarının meslekî gelişmelerine yönelik düzenlenen eğitim programlarına katılmaları sağlanmış ve Türkiye'de gerçekleştirilen sempozyum vb. bilimsel faaliyetlere iştirak etmelerine destek olunmuştur. Başka ülkelerden öğrencilerin de faydalandığı yaz staj programlarına Tiran Üniversitesi Türkoloji Bölümü öğrencilerinden de katılımlar sağlanmıştır. 120 öğrencinin öğrenim gördüğü Bölümde, TİKA tarafından görevlendirilen bir öğretim üyesi ile beş yerel okutman çalışmaktadır. TİKA'nın Tiran Koordinasyon Ofisi bünyesinde bu yıl açılan kurslarda ise, aralarında başka ülke vatandaşlarının da bulunduğu 185 kayıtlı kursiyer bulunmaktadır. Bu kurslarda da öğretim elemanı olarak fakülte çalışanları dersler vermektedir. 11 Aralık 2009 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül'ün teşrifleri ile açılışı gerçekleştirilen Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin faaliyetlerine başlaması ile TİKA tarafından yürütülen Türkçe kursları Yunus Emre Türk Kültür Merkezine devredilmiştir.

Hasan Sevilir Aşan
T.C. Tiran Büyükelçisi

Türkiye ve Arnavutluk, iki dost ve kardeş ülke olarak, aynı coğrafyayı ve tarihin derinliklerine uzanan ortak kültürü paylaşmaktadır. Biz, Arnavutluk'u Balkanlarda çok yakın ve adeta komşu ve kardeş bir ülke olarak görüyoruz. Burada, kendimizi yabancı ellerde değil, evimizde hissediyoruz.

Arnavutluk'un ülkemize bakış açısı da bundan farklı değildir. Onlar da ülkemizi dost ve kardeş bir ülke olarak görüyor ve bizler bunu her vesileyle hissediyoruz. Bugüne kadar birçok ülkede görev yapmış birisi olarak, bunun bir ayrıcalık olduğunu belirtmeliyim. Her yerde bu sıcaklığı ve bu yakınlığı bulmak mümkün olmayabiliyor.

Ülkelerimiz arasındaki ilişkiler her alanda mükemmel düzeydedir. Hiçbir sorunun bulunmadığı siyasi ilişkilerimizin yanı sıra, son yıllarda ekonomik ilişkilerimizde de büyük gelişmeler kaydedildi. Sadece son bir yılda, başta Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Başbakanımızın ve Sayın Dışişleri Bakanımızın ziyaretleri olmak üzere, gerçekleşen ziyaretlerin düzeyine ve sıklığına baktığımızda, iki ülke arasındaki ilişkilerin ne kadar yoğun olduğu anlaşılacaktır. Ülkelerimiz arasındaki bu müstesna ilişkilerin artarak devam edeceğine inancım tamdır.

Son olarak, Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyareti sırasında açılışı yapılan Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin de kültürel ilişkilerimize ayrı bir ivme kazandıracağına; Türk dilini ve Türk kültürünü toplumun daha geniş kısımlarına tanıtmaya, mevcut bazı yanlış düşünceler ve önyargıları giderme anlamında başarılı bir iş çıkaracağına ve eksiklikleri gidereceğine inanıyorum.

Arnavutluk'un, Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin açıldığı ilk ülkelerden birisi olması, ülkemiz arasındaki güçlü tarihsel bağların ve dostluğun bir göstergesidir.

Siyasî ve ekonomik ilişkilerden farklı olarak kültürel ilişkiler, toplumun her kesimine doğrudan hitap eden bir faaliyet alanıdır. Başta, kültür merkezlerimize adını veren Yunus Emre olmak üzere, çok çeşitli ve çok değerli Türk büyüklerinin katkılarıyla oluşmuş engin kültürel mirasımızdan beslenerek düzenlenecek kültürel etkinliklerde, bütün insanlığa hitap eden unsurlar olacaktır. Arnavutluk halkının da Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin faaliyetlerine, sanki kendi kültürünün bir parçası olarak iştirak edeceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla, Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin düzenleyeceği etkinliklerin ilgiyle takip edileceğini şimdiden söyleyebilirim.

Hâlihazırda çok iyi düzeyde olmakla birlikte, ilişkilerimizi her alanda daha da geliştirerek, iki ülke arasındaki dostluğun yüksek seviyesine ve tarihî ilişkilerimize yaraşır bir düzeye çıkarmak için anlayış birliği vardır. Bunu gerçekleştirebilmek için potansiyel de mevcuttur.

Bu anlayışla, ülkelerimiz arasındaki ilişkilerin, önümüzdeki dönemlerde daha da gelişeceğine olan inancımı ifade ederek, bu süreçte üzerine düşeni fazlasıyla yerine getireceğinden kuşku duymadığım Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezine, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Bünyamin Çağlayan
Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Müdürü

1954 yılında Ankara'da doğdu. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun olduktan sonra Erzincan ve Kırıkkale'de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda çalıştı. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında yüksek lisans ve doktora yaptı. Ankara Üniversitesi Kırıkkale Meslek Yüksekokulu ve Belgrad Üniversitesi Filoloji Fakültesi Oryantalistik Bölümünde Türk Dili okutmanı olarak çalıştı. Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Başkanı olarak çalıştığı sırada

TİKA tarafından Tiran Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Türkoloji Bölümünde misafir öğretim üyesi olarak görevlendirildi. 2007 yılında Kastamonu Eğitim Fakültesinden emekli olarak yeniden Tiran Üniversitesi'nde çalışmaya başladı. 11 Aralık 2009 tarihinde açılışı yapılan Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezine müdür olarak atandı.

Evli ve dört çocuk babası olan Bünyamin Çağlayan, İngilizce ve Sırpça bilmektedir. Türk dili ve edebiyatı alanında yayımlanan makale ve kitaplarının yanı sıra, sempozyum ve panellerde sunduğu tebliğleri de vardır.

Seyhan Pencaplıgil
Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Koordinasyon Kurulu Üyesi ve BKT-Bank Genel Müdürü

Arnavutluk'ta yaşadığım on yıl boyunca, bu dost ve kardeş halkla ilgili bir gözlemim de hiç Türkiye'ye gitmemiş olanların ülkemiz hakkında yanlış bir izlenime sahip olmalarıdır. Bu nedenle, ilk defa Türkiye'ye giden bütün Arnavutlar ülkemizin gelişmişlik düzeyi, tabii ve kültürel güzellikleri karşısında şaşırmakta ve hayran olmaktadır. Bence Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin öncelikli gayesi, Türkiye'ye gitmemiş Arnavutlara

ülkemi tanıtmak olmalıdır. Bu gaye için sarf edilen mesai aramızdaki dostluğu da pekiştirecektir. Bu kadar yerinde ve belki de gecikmiş bir teşkilatlanmaya küçük de olsa bir katkıda bulunmak beni çok mutlu edecektir.

Güven Güneren

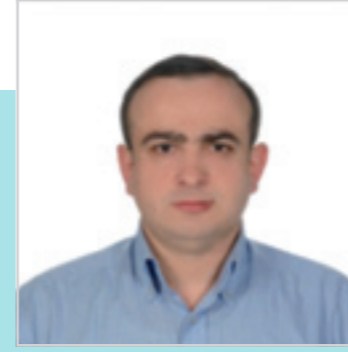
Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Koordinasyon Kurulu Üyesi

Evlilya Çelebi'nin 17. yüzyıla ait Seyahatnamesinde, Osmanlı Devleti ile arasında sosyokültürel yönden pek bir fark görmediği Arnavutluk, Osmanlı döneminde yetiştirdiği otuzdan fazla sadrazamın yanı sıra, annesi Arnavut olan Mimar Sinan'ı, Türkiye Cumhuriyeti'nin alfabesini borçlu olduğu Şemseddin Sami'yi (Arnavut adıyla Sami Frasher) ve adının ünlü bir Türk takımının stadına verildiği Ali Sami Yen'i Türk-Arnavut ortak kültür hazinesine kazandırmıştır. Hatta buralarda anlatılan bir hikâyeye göre, Şemseddin Sami Latin harflerinden olan "Q" harfinin Türkçenin ses uyumuna yakışmadığını düşünmüş ve alfabede konusunda son sözü söyleyecek Atatürk'e sunduğu harf listesinde görünüş itibarıyla nispeten çirkin olan "q" yazılışına yer vermiştir. Bu rivayet günümüz Türk alfabesinde "Q" harfinin yer almama nedeni olarak gösterilmektedir. Bu ve bunun gibi pek çok durum Arnavut-Türk ilişkilerini geliştirmiş ve Arnavutların Türklere duyduğu yakınlığın artmasına neden olmuştur.

Nüfusunun üçte ikisi Arnavutluk Devleti sınırları dışında yaşayan Arnavutların, Anadolu kültürünün Balkan coğrafyasında asırlar boyunca yaşatılmasındaki rolleri tartışılmaz.

Kosova ya da Makedonya'da yaşayan Arnavutlardan farklı olarak Arnavutluk halkı, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda başlayan ve 1991 yılına kadar hiçbir Demir Perde ülkesinde görülmeyen bir izolasyona maruz kaldı. Bunun doğal sonucu olarak, Türk-Arnavut ilişkileri deyim yerinde ise yarım asra yakın bir süre 'askıya alındı'. İşte bu noktada, Tiran'da kurulan Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin görev ve sorumlulukları, diğer ülkelerde kurulan Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinden kat kat daha fazla olacaktır ve olmalıdır. Balkanlardaki diğer topluluklarla karşılaştırıldığında, geçen bir asırlık sürenin yansının tam anlamıyla 'kayıp' olduğu Arnavutluk'ta bu handikapın giderilmesi kolay olmayacaktır.

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Sayın Büyükelçimizin ve elçilik mensuplarının kişisel gayretleri, Yunus Emre Türk Kültür Merkezi yetkililerinin özverisi, önemli bir bölümü Arnavutluk'ta yaşayan Türk aydınlarından oluşan Koordinasyon Kurulunun çabaları, Türk dostu Arnavutluk yetkililerinin ve aydınlarının yardımıyla bu önemli görevin bilincinde bir şekilde çalışmalarına başlamıştır. Bu yeni ve kutsal görev hepimize hayırlı olsun.

Tahsin Albayrak

İş Adamı

Arnavutluk, yüzyıllar boyu birlikte yaşadığımız, omuz omuza verdiğimiz kardeş bir ülkedir. Bazı tarihî hadiseler aramızda ayrılığa neden olmuşsa da, her ayrılığın sonunun tatlı bir vuslata kavuştuğu gibi, bizler de millet olarak bu ayrılığın hasretini giderme adına Arnavutluk'a yolculuk yaptık ve buralarda tüm insanî değerlerimizle yaşamaya devam etmeye karar verdik. 2000 yılının Ocak ayından beri Arnavutluk'ta yaşamaktayım. Arnavutluk'a ilk geldiğimde, Türkiye'nin herhangi bir kasabasına gitmiş gibi bir hisse kapılmadım desem yanlış olur.

Bugün, buralarda güllerin yeniden neşvünema bulabilmesi için, devlet ve millet olarak hummalı bir çalışma içerisinde gayretli bir şekilde yola devam edildiğini görmek sevinc veriyor. Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin Arnavutluk'ta da çok önemli kilometre taşlarından birisi olacağına inancımız tamdır. Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin sadece Arnavutluk'ta değil, dünyanın

değişik yerlerinde de yeşertilmesi ve kültürümüzün yeniden sevgi merkezli bir anlayış içerisinde bu merkezlerde sunuluyor olması, bizler ve bu merkezlerin kurulduğu yerlerin halkları tarafından çok sıcak karşılanmaktadır.

Arnavutluk'un başkenti Tiran'daki bu merkezin Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül tarafından açılmış olması, bu anlamda, merkezin, işlevi ve yüklendiği misyon açısından ne kadar önemli olduğunu bizlere daha açık bir şekilde göstermiş bulunmaktadır.

Bu arada, Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi binasının açılışa hazır hale getirilmesiyle ilgili gerekli çalışmaların yapılması görevinin tarafıma tevdi edilmiş olmasını emir telakki ederek bir nefer gibi bu işi gururla yerine getirmiş olmanın sevinci ve mutluluğunu taşıyor; bunu sizlerle paylaşma imkânını sunan sayın yetkililere sonsuz şükranlarımı arz ediyorum.

Adriatik Derjaj

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Öğretmeni ve Tiran Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'ün açılışını yaptığı ve Arnavutluk'ta, vereceği kurslarla, düzenleyeceği kültürel etkinlikleriyle ve yardım faaliyetleriyle Türkiye'nin pâk aynası olacak Tiran Yunus Emre Kültür Merkezinde görev almaktan onur duyuyorum. 90'lı yıllardan beri Arnavutluk'ta, Türkiye'yi ve Türkçeyi, hayatımızın her safhasında, ekonomimizde, eğitimimizde, kültürümüzde hatta bilincimizde daha iyi görür ve takdir eder olduk.

İlk önce, günümüze kadar belirli süreç ve şartlarda aktarılan bu paha biçilmez mirası, yani maddî ve manevî etkileşimimizi bu konuma getirenlere teşekkür etmek isterim. Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, yukarıda belirttiklerimi yöneticisiyle, kadrosuyla,

eğitim ve kültür faaliyetleriyle yani bütün plan ve projeleriyle yürütmeye karar vermiş bir kurumdur. Özellikle, düzenlediği Türkçe kursları, kültür ve folklor unsurlarımızı nesilden nesile taşıyan Türk dilinin öğretilmesini noktasında en büyük hedef sayılmaktadır. Ayrıca, Arnavutçada 4 bini aşkın Türkçe sözcüğün olduğunu öğrenen kursiyerlerimizin Türkçeye karşı sevgi ve sempatisinin arttığını ve ilgilerinin ortak kültürümüze doğru kaydığını fark etmekteyiz. Bu da bizi son derece mutlu etmekte.

Coğrafyamızda aynı değerleri taşıyan topluluklarla yakınlık değerimizi hissettiren Türkiye'nin en güzel hediyesi olan bu kuruma teşekkür eder ve başarılar dilerim.

TIRAN YUNUS EMRE TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ AÇILIYOR

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışı 11 Aralık 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün katılımıyla gerçekleştirilecek

İSTANBUL (HAHA) - Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla yurtdışında faaliyetlerde bulunan Yunus Emre Enstitüsü'nün ikinci Kültür Merkezi Tiran'da açılıyor.

Bu merkez de Türkiye ve Arnavutluk arasındaki dostluk ilişkilerini, birlik ve beraberliğin ortak paylaşımlarını arttırmayı hedefliyor.

İki Bosna-Hersek'te açılan Kültür Merkezleri'nin ikinci Aralık ayında Tiran'da açılacak. Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması faaliyetlerini yürütecek olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin Kazakistan, Makedonya, İspanya, Almanya ve Fransa gibi çeşitli ülkelere de açılması planlanıyor.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri'nin açılışında Yunus Emre Vakfı'nın desteğiyle gerçekleştirilecek ve konferanslar düzenlenecek.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin bünyesinde yürütülecek olan Türkçe kursları sayesinde ise hem yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere Türkçe öğrenim imkanı sağlanacak hem de ilgili ülkelerdeki Türk vatandaşlarının, ana dillerini daha yakından tanımasını temin edilecek.

Türkiye ile kültürel bağlarının devamı sağlanacak. Amavutluk'un başkanı Tiran'da 11 Aralık 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün katılımıyla açılacak olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türkiye'nin öğretilerini, Türk kültürünün Arnavutluk'ta tanıtılmasını ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesini amacıyla çeşitli faaliyetler yürütecek.

Konferans salonu, derslikleri, bilgisayar odası ve geniş bahçesiyle hizmet verecek olan Kültür Merkezi, Türkiye-Arnavutluk ilişkilerinin geliştirilmesini konusunda da önemli bir görev üstlenecek.

Gül, devlet başkanları ve Yunus Emre Vakfı'nın temsilcileri ile birlikte Tiran'da düzenlenen konferansın açılışına katıldı. (Yunus Emre Vakfı)

Tiran'da Türk üniversitesinin temelini attı

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Arnavutluk'taki temanın kapsamında 1993 yılında açılan Turgut Özal Eğitim Kurumları'nı ziyaret etti ve açılışta konuşarak Epeka Üniversitesini Kampüsü'nün temelini attı. Yunus Emre Vakfı'nın desteğiyle açılan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışına da katıldı.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışında Yunus Emre Vakfı'nın desteğiyle gerçekleştirilecek ve konferanslar düzenlenecek.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin bünyesinde yürütülecek olan Türkçe kursları sayesinde ise hem yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere Türkçe öğrenim imkanı sağlanacak hem de ilgili ülkelerdeki Türk vatandaşlarının, ana dillerini daha yakından tanımasını temin edilecek.

Amavutluk'un başkanı Tiran'da 11 Aralık 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün katılımıyla açılacak olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türkiye'nin öğretilerini, Türk kültürünün Arnavutluk'ta tanıtılmasını ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesini amacıyla çeşitli faaliyetler yürütecek.

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışına katılan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Yunus Emre Vakfı'nın temsilcileri ile birlikte konferansın açılışına katıldı. (Yunus Emre Vakfı)

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi açılıyor

HALDUN AYTI
İSTANBUL - Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla yurtdışında faaliyetlerde bulunan Yunus Emre Enstitüsü'nün ikinci Kültür Merkezi Tiran'da açılıyor.

Bu merkez de Türkiye ve Arnavutluk arasındaki dostluk ilişkilerini, birlik ve beraberliğin ortak paylaşımlarını arttırmayı hedefliyor.

İki Bosna-Hersek'te açılan Kültür Merkezleri'nin ikinci Aralık ayında Tiran'da açılacak. Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması faaliyetlerini yürütecek olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin Kazakistan, Makedonya, İspanya, Almanya ve Fransa gibi çeşitli ülkelere de açılması planlanıyor.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri'nin açılışında Yunus Emre Vakfı'nın desteğiyle gerçekleştirilecek ve konferanslar düzenlenecek.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin bünyesinde yürütülecek olan Türkçe kursları sayesinde ise hem yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere Türkçe öğrenim imkanı sağlanacak hem de ilgili ülkelerdeki Türk vatandaşlarının, ana dillerini daha yakından tanımasını temin edilecek.

Amavutluk'un başkanı Tiran'da 11 Aralık 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün katılımıyla açılacak olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türkiye'nin öğretilerini, Türk kültürünün Arnavutluk'ta tanıtılmasını ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesini amacıyla çeşitli faaliyetler yürütecek.

Konferans salonu, derslikleri, bilgisayar odası ve geniş bahçesiyle hizmet verecek olan Kültür Merkezi, Türkiye-Arnavutluk ilişkilerinin geliştirilmesini konusunda da önemli bir görev üstlenecek.

'Gücümüz, mirasımızı canlı tutmak'

Türk kültürünü tanıtmak ve yaymak amacıyla kurulan Yunus Emre Kültür Merkezi'nin ikinci Aralık ayında Tiran'da açılacak. Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması faaliyetlerini yürütecek olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin Kazakistan, Makedonya, İspanya, Almanya ve Fransa gibi çeşitli ülkelere de açılması planlanıyor.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri'nin açılışında Yunus Emre Vakfı'nın desteğiyle gerçekleştirilecek ve konferanslar düzenlenecek.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin bünyesinde yürütülecek olan Türkçe kursları sayesinde ise hem yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere Türkçe öğrenim imkanı sağlanacak hem de ilgili ülkelerdeki Türk vatandaşlarının, ana dillerini daha yakından tanımasını temin edilecek.

Amavutluk'un başkanı Tiran'da 11 Aralık 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün katılımıyla açılacak olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türkiye'nin öğretilerini, Türk kültürünün Arnavutluk'ta tanıtılmasını ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesini amacıyla çeşitli faaliyetler yürütecek.

Konferans salonu, derslikleri, bilgisayar odası ve geniş bahçesiyle hizmet verecek olan Kültür Merkezi, Türkiye-Arnavutluk ilişkilerinin geliştirilmesini konusunda da önemli bir görev üstlenecek.

Cumhurbaşkanı Arnavutluk'ta

■ TIRAN (AA) - Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Arnavutluk ziyaretinin ikinci ve son gününde Parlamento Başkanı Jozefina Topalli ve Başbakan Sali Berisha ile ayrı ayrı görüştü. Gül, Tiran'daki Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışından sonra Ethem Bey Camisi'nde cuma namazını kıldı.

'Gelin tanış olalım!'

Şir bu yazın okurken ben Arnavutluk'un başkanı Tiran'da olacağım çünkü Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışına katılacağım. Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması amacıyla yurtdışında faaliyetlerde bulunan Yunus Emre Enstitüsü'nün ikinci Kültür Merkezi Tiran'da açılıyor.

Bu merkez de Türkiye ve Arnavutluk arasındaki dostluk ilişkilerini, birlik ve beraberliğin ortak paylaşımlarını arttırmayı hedefliyor.

İki Bosna-Hersek'te açılan Kültür Merkezleri'nin ikinci Aralık ayında Tiran'da açılacak. Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması faaliyetlerini yürütecek olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin Kazakistan, Makedonya, İspanya, Almanya ve Fransa gibi çeşitli ülkelere de açılması planlanıyor.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri'nin açılışında Yunus Emre Vakfı'nın desteğiyle gerçekleştirilecek ve konferanslar düzenlenecek.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin bünyesinde yürütülecek olan Türkçe kursları sayesinde ise hem yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere Türkçe öğrenim imkanı sağlanacak hem de ilgili ülkelerdeki Türk vatandaşlarının, ana dillerini daha yakından tanımasını temin edilecek.

Amavutluk'un başkanı Tiran'da 11 Aralık 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün katılımıyla açılacak olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türkiye'nin öğretilerini, Türk kültürünün Arnavutluk'ta tanıtılmasını ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesini amacıyla çeşitli faaliyetler yürütecek.

Konferans salonu, derslikleri, bilgisayar odası ve geniş bahçesiyle hizmet verecek olan Kültür Merkezi, Türkiye-Arnavutluk ilişkilerinin geliştirilmesini konusunda da önemli bir görev üstlenecek.

Beşir Ayvazoglu

Cumhurbaşkanı Arnavutluk'ta

■ TIRAN (AA) - Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Arnavutluk'taki resmi ziyaretinin ikinci ve son gününde Parlamento Başkanı Jozefina Topalli ve Başbakan Sali Berisha ile ayrı ayrı görüştü. Gül, Tiran'daki Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışından sonra Ethem Bey Camisi'nde cuma namazını kıldı. Gül, daha sonra Arnavutluk Başbakanı Berisha'yı kabul etti. Devlet Konseri'ndeki kabul, basına kapalı gerçekleştirildi. Berisha tarafından onuruna verilen öğle yemeğine katılan Gül, ardından Arnavutluk Parlamento Başkanı Jozefina Topalli ile bir araya geldi.

Şir bu yazın okurken ben Arnavutluk'un başkanı Tiran'da olacağım çünkü Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışına katılacağım. Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması amacıyla yurtdışında faaliyetlerde bulunan Yunus Emre Enstitüsü'nün ikinci Kültür Merkezi Tiran'da açılıyor.

Bu merkez de Türkiye ve Arnavutluk arasındaki dostluk ilişkilerini, birlik ve beraberliğin ortak paylaşımlarını arttırmayı hedefliyor.

www.milliyet.com.tr

'Gücümüz, mirasımızı canlı tutmak'

Türk kültürünü tanıtmak ve yaymak amacıyla kurulan Yunus Emre Kültür Vakfı bünyesindeki Yunus Emre Türk Kültür merkezlerinin ikincisi Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından Tiran'da açıldı.

Türk kültürünün tanıtılmasına ilişkin faaliyetlerin şimdiye kadar Dışişleri Bakanlığı bünyesinde yürütüldüğünü anlatan Gül, ancak bu faaliyetlerin yetersiz kaldığını ifade etti. Cumhurbaşkanı Gül, merkezlerin dünyanın büyük başkentlerinde en iyi şekilde hizmet vermesini isteyerek, "Türkiye'nin en büyük gücü kültür mirasını canlı tutmak. Bu merkezler, Türkiye'nin görünmez gücü" diye konuştu. Cuma namazını Ethem Bey Camii'nde kılan Gül, Arnavutluk'taki resmi ziyaretinin ikinci ve son gününde Parlamento Başkanı Jozefina Topalli ve Başbakan Sali Berisha ile ayrı ayrı görüştü. Gül, Arnavutluk Cumhurbaşkanı Bamir Topi'yle birlikte de Türkiye-Arnavutluk İş Forumu'na katıldı. Gül, Karadağ'ın başkenti Podgorica'ya geçti.

www.cumhuriyet.com.tr

Gül Balkanlar'a gidiyor

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, yurtdışı gezilerine hız verdi. Gül, 10-12 tarihleri arasında sırasıyla Arnavutluk ve Karadağ'a resmi ziyaretlerde bulunacak. Tiran'da Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılışını yapacak Gül, Karadağ'a Türkiye'den cumhurbaşkanı düzeyinde ilk ziyareti gerçekleştirecek.

Ankara- Abdullah Gül'e ziyaretler sırasında Devlet Bakanları Selma Aliye Kavaf ve Zafer Çağlayan, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün ile milletvekilleri ve işadamlarından oluşan bir heyet eşlik edecek.

Arnavut ziyareti

Cumhurbaşkanı Bamir Topi'nin daveti üzerine 10-12 Aralık günlerinde gerçekleşecek Arnavutluk ziyareti sırasında Gül, mevkidaşı Topi'nin yanısına, Parlamento

Başkanı Jozefina Topalli, Başbakan Sali Berisha ile Tirana Belediye Başkanı ve ana muhalefet partisi lideri Sayın Edi Rama ile bir araya gelecek.

Cumhurbaşkanlığı Basın Merkezince yapılan açıklamada "Sayın Cumhurbaşkanımızın Arnavutluk'u ziyaretlerinin, mükemmel düzeyde seyreden ikili ilişkilerimizi daha da güçlendireceğine ve her alanda mevcut olan işbirliğimize derinlik ve zenginlik kazandıracağına inanılmaktadır" denildi.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi açılacak

Ziyaret sırasında ayrıca, yurtdışında Türkiye'yi, kültürünü ve Türk dilini tanıtmayı amaçlayan Yunus Emre Vakfı tarafından Tirana'da kurulan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Gül tarafından açılacaktır.

Tirana'daki merkezin, Ekim ayında Saraybosna'da faaliyete geçen merkezin ardından Yunus Emre Vakfı tarafından kurulan ikinci kültür merkezi olduğuna dikkat çekiliyor.

www.yeniasya.com.tr

Tiran'da, Yunus Emre Kültür Merkezi açılıyor

TÜRKİYE'NİN, Türk dilinin, kültürünün, san'atının ve tarihinin tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla yurtdışında faaliyetlerde bulunan Yunus Emre Enstitüsü'nün ikinci Kültür Merkezi Tiran'da açılıyor.

Bu merkez ile Türkiye ve Arnavutluk arasındaki dostluk ilişkilerinin, birlik ve beraberliğin ortak paylaşımların artırılması hedefleniyor. İlki Bosna-Hersek'te açılan Kültür Merkezleri'nin ikincisi Aralık Ayı'nda Tiran'da açılacak. Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, san'atının ve tarihinin tanıtılması faaliyetlerini yürütecek olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri'nin Kazakistan, Makedonya, İspanya, Almanya ve Fransa gibi çeşitli ülkelerde de açılması planlanıyor. Arnavutluk'un başşehri Tiran'da 11 Aralık 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün katılımıyla açılacak olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi; Türkçe'nin öğretimi, Türk kültürünün Arnavutluk'ta tanıtılması ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesi amacıyla çeşitli faaliyetler yürütecek. Kültür Merkezi, Türkiye-Arnavutluk ilişkilerinin pekiştirilmesi konusunda da önemli bir görev üstlenecek.

www.zaman.com.tr

Tiran'da Yunus Emre Kültür Merkezi

Arnavutluk'un başkenti Tiran'da Yunus Emre Türk Kültür Merkezi açılacak.

11 Aralık'ta gerçekleşecek açılışına Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün de katılacağı merkezde Türkçenin öğretimi, Türk kültürünün tanıtılması ve iki ülke arasındaki kültürel bağların geliştirilmesi amacıyla faaliyetler yürütülecek. Yunus Emre Türk Kültür merkezlerinin Kazakistan, Makedonya, İspanya, Almanya ve Fransa gibi ülkelerde de açılması planlanıyor.

Dış Basında Yunus Emre

Turkey, Albania Set For Stronger Economic Ties

TIRANA, Dec. 10 – Turkish President Abdullah Gul on Thursday started a two-day state visit to Albania along his regional tour which will take him also to Montenegro.

Gul meets with all top Albanian officials and also take part at an economic forum of the two countries held in capital Tirana. Gul was to meet with Albanian President Bamir Topi, Parliament Speaker Jozefina Topalli, Prime Minister Sari Berisha, and leader of the main opposition party Edi Rama. He also attended inauguration of Yunus Emre Turkish Culture Center in Tirana.

(Gen)Turkish President Inaugurates Yunus Emre Culture Center in Tirana

Turkish President Abdullah Gul inaugurated Yunus Emre Turkish Culture Center aiming to promote Turkish culture abroad in Albanian capital of Tirana on Friday.

Delivering a speech in the opening ceremony, Gul said that Turkey and Albania shares common culture and Albanian people who were eager to learn Turkish language and culture would make good use of this center.

Turkey would promote its history and culture to the world by such culture centers, he said.

Earlier Yunus Emre Turkish Culture Center was opened in Sarajevo, Bosnia-Herzegovina. Other centers will also be opened in Kazakhstan, Macedonia, Spain, Germany, France and Egypt.

Presidenti turk Gyl nis sot një vizitë dy-ditore në Shqipëri

Presidenti I Turqise Abdulla Gyl nis sot ne Shqiperi ne vizite zyrtare 2 ditore. Delegacioni i kryesuar nga kreu i shtetit turk do te mberrije ne Aeroportin Nderkombetar "Nene Tereza" pak pas mesdites, ndersa presidenti i Shqiperise Bamir Topi do te organizoje ne Pallatin e Brigadave ceremonine zyrtare te pritjes. Dy presidentet do te bisedojne koke me koke per marredheniet mes te dy vendeve dhe situaten ne rajonin tone. Me pas ata do te dalin ne nje konference te perbashket per shtyp.

Ne ditën e pare te vizites se presidentit Gyl eshte parashikuar vendosja e kurores me lule ne Monumentin 'Nene Shqiperi' ne Varrezat e Deshmoreve te Kombit, vizite ne Kolegjin turk "Mehmet Akif" si edhe takimi me kryetarin e Bashkise se Tiranës Edi Rama.

Neser ne ditën e dyte te qendrimit, Gyl dhe Topi do të përshëndesin Forumin e Biznesit Shqiptaro-Turk. Me pas presidenti i Turqise do te marre pjese ne ceremonine e hapjes se Qendrës kulturore "Yunus Emre", do te vizitoje Xhaminë "Et'hem Beut" dhe do te takojë veçmas kryeministrin Sali Berisha dhe kryetaren e Kuvendit Topalli.

Me ftesë të Presidentit Topi, Presidenti turk Abdullah Gyl do të zhvillojë një vizitë zyrtare dyditore në vendin tonë.

Me ftesë të Presidentit të Republikës, Prof. Dr. Bamir Topi, ditën e enjte më 10 dhjetor 2009 mbërrin për një vizitë zyrtare dyditore në Shqipëri, Presidenti i Republikës së Turqisë, Abdullah Gyl.

Presidenti i Republikës do e mirëpresë homologun e tij turk përgjatë një ceremonie zyrtare që do të zhvillohet në Pallatin e Brigadave. Në vijim dy Presidentët do të zhvillojnë një takim kokë më kokë e më pas do të drejtojnë bisedimet bilaterale mes delegacioneve respektive. Në prani të dy Presidentëve do të nënshkruhet edhe Protokollin e Bashkëpunimit mes Ministrive të Punëve të Jashtme reciproke. Në përfundim, Presidenti Topi dhe Presidenti turk Gyl do të japin një konferencë të përbashkët për shtyp. Ndërsa ditën tjetër, dy Presidentët do të përshëndesin punimet e Forumit të Biznesit Shqiptaro-Turk.

Në kuadër të vizitës së tij zyrtare në vendin tonë, Presidenti i Republikës së Turqisë, Abdullah Gyl do të takohet me Kryetaren e Kuvendit të Shqipërisë, Jozefina Topalli, Kryetarin e Këshillit të Ministrave, Sali Berisha, si dhe Kryetarin e Bashkisë së Tiranës, Edi Rama. Axhenda e Presidentit turk Gyl përfshin dhe një vizitë në Kolegjin Turk "Mehmet Akif", si dhe pjesëmarrjen e tij në ceremoninë e hapjes së Qendrës kulturore "Yunus Emre".

TİKA'nın Arnavutluk'ta Gerçekleştirdiği Faaliyetler

24 Ocak 1992 tarihli Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulan Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA), gelişmekte olan ülkelerle her türlü ticarî, ekonomik, teknik, sosyal ve kültürel iş birlikleri gerçekleştirip bu ülkelerin kalkınmalarına yardımcı olmak amacıyla Başbakanlığa bağlı olarak faaliyetlerde bulunan bir kurumdur. TİKA, Arnavutluk'un çeşitli merkezlerinde de bir dizi faaliyet gerçekleştirmiş ve Türkiye-Arnavutluk ilişkilerinin pekiştirilmesinde önemli

adımlar atmıştır. Bu faaliyetlerden bazıları şöyledir:

Arnavutluk'un Peçin şehrinde bulunan ve adını Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ten alan Pajova Mustafa Kemal Atatürk Lisesi'nin binası, 2009 yılı içerisinde TİKA tarafından onarılmış ve hizmete açılmıştır. Yaklaşık 500 öğrencinin öğrenim gördüğü liseye, proje kapsamında bir ek bina yapılmış ve öğrencilerin daha iyi şartlarda eğitim almaları amacıyla da çeşitli yardımlar yapılmıştır.

Tiran, Durres (Draç), İşkodra, Elbasan, Gjirokastra (Ergiri), Peçin, Korça, Vlora, Berat ve Kruja gibi şehirlerde bulunan ve Osmanlı İmparatorluğu döneminden günümüze ulaşan tarihi yapıların restorasyonu amacıyla, adı geçen yerlere TİKA aracılığıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı uzmanlarından

oluşan 4 kişilik bir ekip gönderilmiştir. Cami, han ve konaklardan oluşan bu Türk kültür miraslarının yenilenmesi faaliyetlerine başlanmış ve projenin ilk kısmı tamamlanmıştır.

Arnavutluk-Berat'ta 1970'li yılların sonunda inşa edilen ve şehrin en büyük anaokulu durumundaki Çilirim 2 Anaokulu, 2009 yılı ortasında TİKA tarafından onarılmış ve Arnavutluk Başbakan Yardımcısı Genc Pollo başta olmak üzere pek çok davetlinin iştirak ettiği bir törenle faaliyete geçirilmiştir. Arnavutluk'taki çocukların eğitim hayatına iyi bir başlangıç yapmalarını temin edecek anaokulu, 200 öğrenciye hizmet verebilecek kapasitededir.

TİKA, Arnavutluk'ta yürüttüğü kültür faaliyetleri kapsamında, Arnavutluk'un köklü üniversitelerinden biri olan Tiran Üniversitesi'nin Yabancı Diller Fakültesine bağlı Türkoloji Bölümüne,

Türk edebiyatının seçkin eserleri, eğitim setleri ve okuma kitapları başlatılmış ve Türkçenin, Türk edebiyatının ve kültürünün burada tanıtılması noktasında önemli bir hizmet gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca TİKA, Enstitümüz ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ortaklığında gerçekleştirilen "Türkoloji Yaz Stajı Projesi" kapsamında, Türkoloji Bölümüne devam

etmekte olan başarılı öğrencileri yaz aylarında ülkemize getirip onlara burada yoğunlaştırılmış Türkçe dersleri vermekte ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerini gezilerle tanıtmaktadır.

Tiran Nene Tereza Üniversitesi Hastanesi bünyesinde TİKA tarafından kurulacak "Çocuk Diyaliz Merkezi"ne ait protokolün imzalanmasının ardından, Merkezde görev alacak personel için Türkiye'de

kapsamlı bir eğitim programı düzenlenmiştir. Proje kapsamında, hemşire ve doktorlardan oluşan bir ekibe, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Çocuk Nefroloji Bölümünde birer ay süre ile çocuk nefrolojisi ve çocuk diyaliz ünitelerinin kullanılması konusunda gerekli eğitim verilmiştir.

Kavaja şehrindeki Kryevith ilçesine bağlı altı köye içme suyu taşıyan eski su hattının yerine, TİKA tarafından yeni bir hat inşa edilmiş ve bu köylerde yaşayanlar sağlıklı içme suyu kullanma imkânına kavuşmuşlardır.

TİKA, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Arnavutluk Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından ortaklaşa bir şekilde gerçekleştirilen "Uluslararası Polis Eğitimi İşbirliği Projesi" kapsamında, kriz/rehine müzakereleri, iç güvenlik istihbaratı ve terörle mücadelede görev alacak personel için Türkiye'de konularında Arnavut polisine kurslar

verilmiştir. Türkiye'de ve Arnavutluk'ta gerçekleştirilen kursların ilk aşamasında 15, ikinci aşamasında 12, üçüncü aşamasında ise 10 polise ilgili konularda sertifikalar verilmiştir.

Berat şehrindeki Rushnik'te yetersiz şartlar altında eğitim veren Rushnik Köprülü Mehmet Lisesi'nin çürümeye yüz tutmuş binası TİKA tarafından yenilenmiş ve yapılan bir törenle yeniden kullanıma açılmıştır. Bölgedeki öğrencilerin daha iyi şartlarda eğitim alabilmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmalardan biri olan bu proje, amacına ulaşmış ve Rushnik halkının haklı mutluluğunu beraberinde getirmiştir.

Bu faaliyetlerinin yanı sıra TİKA, TRT Genel Müdürlüğü işbirliğiyle gerçekleştirdiği proje çerçevesinde Arnavutluk Radyo-Televizyon Kurumuna donanım desteğinde bulunmak ve 2007 Akdeniz Folklor Festivalinin gerçekleşmesine destek vermek gibi çeşitli çalışmalarda da bulunmuştur.

Arnavutluk Hakkında Genel Bilgiler

Başkenti: Tiran

Yönetim Biçimi: Cumhuriyet

Bağımsızlık Tarihi: 28 Kasım 1912

Toplam Nüfusu: 3,639,453 (%95 Arnavut, %3 Yunan, %2 diğer)

Toplam Yüzölçümü: 28,748 km²

Resmî Dili: Arnavutça

Başlıca Dinler: İslâm (%70), Ortodoks (%20), Katolik (%10)

Başlıca Diller: Arnavutça, Yunanca, Romence

GSMH: 22,59 milyar \$

GSMH (Kişi Başı): 6,200 \$

Enflasyon Oranı: %3,4

İhracat Hacmi: 1,345 milyar \$

İthalat Hacmi: 4,898 milyar \$

Başlıca İhracat Ortakları: İtalya (%55,9), Yunanistan (%11,6), Çin (%7,2)

Başlıca İthalat Ortakları: İtalya (%32,2), Yunanistan (%13,1), Türkiye (%7,2), Almanya (%6,6), Çin (%4,5), Rusya (%4,4)

Türkiye ile Saat Farkı: -1 saat

Saat Dilimi: GMT +1

Millî Bayram: 28 Kasım

Telefon Kodu: +55

İnternet Kodu: .al

Yaşamı tazeleyen bir nefes...

“ASO 46. yıl İnovasyon Ödül”lü KES Klima, yürüttüğü başarılı AR-GE çalışmalarıyla klima sektöründe yenilikçi ürünler sunmaya devam ediyor.

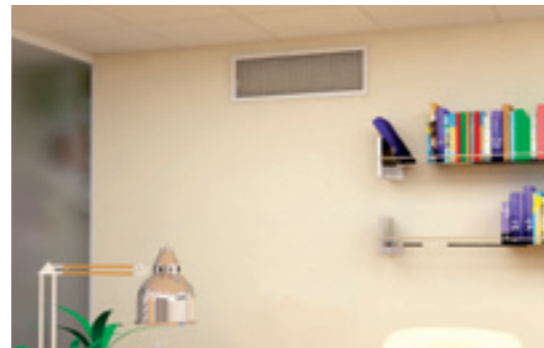
Kes Klima'nın sektördeki geçmişi 1950'li yıllara kadar uzanıyor. Hedeflerine her geçen gün biraz daha yaklaşan Kes Klima, 60 yıllık tarihinde müşteri odaklı hizmet anlayışını hiçbir zaman değiştirmeden, imalat proseslerini sürekli yenileyerek, gelişen teknolojik uygulamaları en kısa sürede kendi bünyesinde adapte eden bir firma olarak sektörde yerini sürekli sağlamlaştırıyor.

ASO İnovasyon Ödül'ü Kes Klima...

Yürüttüğü başarılı AR-GE çalışmalarıyla klima sektöründe piyasaya yenilikçi ürünler sunan Kes Klima, geliştirdiği “Değişken Atıslı Termostatik Difüzör” ile geçtiğimiz yıl, Ankara Sanayi Odası İnovasyon Ödülü'nü aldı.

Kaliteli Hizmet, Uygun Fiyat, Sonsuz Güven...

Üretimde kalite anlayışını 2002 yılında aldığı Kalite Yönetim Sertifikası ISO-9001:2000 ile pekiştirerek, alanında Türkiye'nin önde gelen seçkin klima üreticilerinden birisi konumuna gelen Kes Klima “Kalite, Hizmet, Fiyat ve Güven” temel prensipleri ile şekillendirdiği vizyonuyla yarının ihtiyaçlarına bugünden çözüm üretmeye devam ediyor.

www.kesklima.com

KESKlima
HAVA KONTROL SİSTEMLERİ

DİNAMİK
Form Ofset Basım Sanayi

her zaman,
farklı...

her zaman,
kaliteli...

her zaman,
hızlı...

dinamik;

- kurumsal kimlik çalışmaları (logotype, amblem), kartvizit, antetli zarf, antetli kağıt, dosya,
- afiş, dergi süreli yayın, katalog, faaliyet raporları, kitapçık, broşür,
- gazete ve dergi reklamları,
- yaka kartı, tebrik kartı, davetiye, kartpostal, takvim, ajanda, bloknot, mönü, bilet, sticker,
- muhasebe evrakları “fatura, sevk irsaliyesi, irsaliyeli fatura, özel fatura, gider pusulası, perakende satış fişi, adisyon fişi, serbest meslek makbuzu, taşıma irsaliyesi, sipariş fişi, tahsilat makbuzu”

iyi bir tasarım

kaliteli ve doğru basım; firmanızın tanıtımında kullanacağınız baskılı evraklarda olması gereken en önemli özelliklerdir.

farkımız

yeni fikirler,
birebir ilişkiler,
kaliteyi zamanında
teslim etmek.

Matbaacılar Sanayi Sitesi 1515. Sokak No: 22
İvedik Organize Sanayi / ANKARA
T : 0.312 394 58 08 • F : 0.312 394 58 10
www.dinamikform.com.tr • dinamik@dinamikform.com.tr

6 cups in One Season
**WE ARE PROUD TO BE THE WINGS
OF THE GREATEST TEAM EVER**

**TURKISH
AIRLINES**

OFFICIAL SPONSOR OF

FC BARCELONA
més que un club